

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 93/1126/2015
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 24 listopada 2015 r.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Szepietowie
18-210 Szepietowo

tel. centr. 86 275 89 00, fax 86 275 89 20, www.odr.pl, e-mail wpodr@zetobi.com.pl

**ROCZNY PROGRAM
DZIAŁALNOŚCI PODLASKIEGO
OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO
W SZEPIETOWIE
NA 2016 ROK**

Spis treści

I. Wstęp	5
II. Rolnictwo województwa podlaskiego	6
III. Organizacja Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie	19
IV. Cele i zadania Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.....	21
V. Działalność Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.....	25
1. Zadania nieodpłatne	33
2. Zadania odpłatne.....	65
VI. Projekty	69
VII. Doskonalenie kadry doradczej.....	71
VIII. Kalendarz imprez targowo-wystawienniczych w 2016 roku	72
Objaśnienia zastosowanych skrótów.....	73

I. Wstęp

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie (PODR) jest samorządową wojewódzką osobą prawną, prowadzącą doradztwo rolnicze na obszarze województwa podlaskiego. Działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (jedn. tekst Dz. U. z 2013 roku, poz. 474) oraz statutu nadawanego przez Zarząd Województwa Podlaskiego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 201/2854/2013 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 26 listopada 2013 r. Szczegółową strukturę organizacyjną Ośrodka Doradztwa określa Regulamin Organizacyjny Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, stanowiący załącznik do uchwały Nr 70/769/2015 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 25 sierpnia 2015 roku.

Ustawa o jednostkach doradztwa rolniczego stanowi, że celem funkcjonowania Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Działalność Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie obejmuje realizację zadań wynikających z obowiązującego prawa, priorytetów Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, strategii rozwoju województwa podlaskiego, jak również z bieżących potrzeb rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

II. Rolnictwo województwa podlaskiego

Położenie i podział administracyjny

Województwo podlaskie położone jest w północno-wschodniej części Polski. Sąsiaduje z województwami: warmińsko-mazurskim, mazowieckim i na krótkim odcinku z lubelskim. Na północnym wschodzie województwo graniczy z Litwą (długość granicy ok. 104 km), a na wschodzie z Białorusią (ok. 246 km). Województwo podlaskie stanowi wewnętrzną (z Litwą) i zewnętrzną (z Białorusią) granicę Unii Europejskiej i zajmuje obszar 20 187 km², tj. 6,45% powierzchni całego kraju. Jest szóstym pod względem wielkości województwem w Polsce. Województwo rozciąga się z południa na północ na długości 236 km, a ze wschodu na zachód na długości 161 km.

Administracyjnie województwo podzielone jest na:

- 14 powiatów ziemskich i 3 grodzkie,
- 118 gmin,
- 3285 sołectw.

Sieć osadniczą stanowią 40 miast i 3757 miejscowości wiejskich (*Rocznik Statystyczny Woj. Podlaskiego, Białystok, grudzień 2014 r.*)

Ludność

Województwo podlaskie zamieszkuje 1191,9 tys. osób, co stanowi 3,1% ludności kraju. Na obszarach wiejskich województwa podlaskiego mieszka 39,7% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia województwa wynosi 59 osób na 1 km² powierzchni ogólnej i jest ponad dwukrotnie niższa od średniej krajowej wynoszącej 123 osoby na 1 km².

Tabela 1. Ludność według miejsca zamieszkania

Obszar	Ogółem	Miasta		Wieś	
		tys. osób	%	tys. osób	%
Woj. podlaskie	1191,9	720,9	60,5	471,0	39,5
P o l s k a	38 478,6	23 216,4	60,3	15 262,3	39,7

Źródło: US w Białymstoku; Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2014 roku, Warszawa 2015 r. (stan na 31 XII 2014 r.)

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności

Obszar	Ludność w wieku		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
w tysiącach osób			
Woj. podlaskie	210,5	755,6	225,9
P o l s k a	6 943,0	24 230,2	7 305,4
w odsetkach			
Woj. podlaskie	17,7	63,4	18,9
P o l s k a	18,0	63,0	19,0

Źródło: US w Białymstoku; Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2014 roku, Warszawa 2015 r. (stan na 31 XII 2014 r.)

Struktura wiekowa mieszkańców województwa podlaskiego charakteryzuje się nieco wyższym niż w całej Polsce odsetkiem ludności w wieku produkcyjnym, natomiast niższym w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada w woj. podlaskim 58 osób w wieku nieprodukcyjnym (w kraju 59 osób).

Przyrodnicze uwarunkowania produkcji rolniczej

Na strukturę produkcji rolnej oraz efekty produkcyjne rolnictwa w bardzo dużym stopniu wpływają naturalne uwarunkowania przyrodnicze. Opracowana w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej oparta została na punktowej wycenie czterech najważniejszych dla produkcji rolnej czynników środowiska przyrodniczego, to jest: gleby, agroklimatu, rzeźby terenu, warunków wodnych.

Końcowy syntetyczny wskaźnik, wyrażający w punktach jakość środowiska przyrodniczego w aspekcie gospodarki rolnej, jest sumą wskaźników oceny wymienionych czynników.

Tabela 3. Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Obszar	Wskaźnik bonitacji				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
	jakości i przydatności rolniczej gleb	agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	
Woj. podlaskie	41,0	7,5	3,7	2,8	55,0
P o l s k a	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6

Źródło: Biesiacki A., Kuś J., Madej A.: Ocena warunków przyrodniczych do produkcji rolnej. Woj. podlaskie, Wyd. IUNG Puławy, 2004.

Analiza porównawcza danych zawartych w tabeli wskazuje, że województwo podlaskie posiada relatywnie mniej korzystne naturalne warunki do prowadzenia produkcji rolniczej. Dotyczy to wszystkich czterech czynników środowiskowych. Syntetyczny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi dla województwa podlaskiego 55 punktów i jest o 11,6 punkta niższy od analogicznego wskaźnika dla obszaru całego kraju, wynoszącego 66,6 punkta. W ramach województwa wskaźnik ten wykazuje duże zróżnicowanie w układzie terytorialnym. Od poniżej 50 punktów w powiatach: sejneńskim, suwalskim, grajewskim i kolneńskim do ponad 60 punktów w powiatach: wysokomazowieckim, zambrowskim i bielskim.

Gleby

Gleby w województwie nie są żyzne (zbyt mała zawartość próchnicy i duże zakwaszenie), a klimat jest bardzo niestabilny. Największy odsetek stanowią grunty IV i V klasy bonitacyjnej. Na obszarze województwa zdecydowanie dominują gleby wytworzone z piasków. Poziom orno-próchniczny przedstawia się następująco: 27,7% gleb użytków rolnych wykazuje w składzie piasek luźny lub słabogliniasty, a 35,1% piasek gliniasty lekki

lub gliniasty mocny. Gleby wytworzone z glin stanowią 12,2%, a gleby organiczne i organiczno-mineralne 16,7% użytków rolnych.

Jakość i przydatność rolniczą gleb województwa podlaskiego obrazują zestawienia powierzchni i procentowego udziału poszczególnych kompleksów przydatności rolniczej oraz klas bonitacyjnych gruntów ornych i użytków zielonych.

Tabela 4. Kompleksy przydatności rolniczej gleb woj. podlaskiego

Kompleks przydatności rolniczej	Powierzchnia	
	ha	%
Grunty orne		
2 - pszenney dobry	85 344	10,7
3 - pszenney wadliwy	29 909	3,8
4 - żytni bardzo dobry	153 606	19,3
5 - żytni dobry	131 890	16,6
6 - żytni słaby	180 502	22,6
7 - żytni bardzo słaby	126 870	15,9
8 - zbożowo-pastewny mocny	55 188	6,9
9 - zbożowo-pastewny słaby	33 524	4,2
Razem grunty orne	796 833	100,0
Użytki zielone		
1z – klasy I i II	48	0,0
2z - klasy III i IV	180 864	46,6
3z - klasy V i VI	207 349	53,4
Razem użytki zielone	388 261	100,0

Źródło: Biesiacki A., Kuś J., Madej A.: Ocena warunków przyrodniczych do produkcji rolnej. Woj. podlaskie Wyd. IUNG Puławy, 2004.

Gleby bardzo dobre i dobre (kompleksy 2, 3, 4 i 8) stanowią 40,7% ogółu gruntów ornych województwa. Średnią przydatność rolniczą (kompleks 5) posiada 16,6% gruntów ornych, a niską i bardzo niską (kompleksy 6, 7 i 9) 42,7% gruntów ornych.

Tabela 5. Klasy bonitacji gleb woj. podlaskiego

Grunty orne			Użytki zielone		
Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
II	7	0,0	II	46	0,0
IIIa	6 990	0,9	III	18 019	4,5
IIIb	57 460	7,1	IV	169 765	42,5
IVa	173 894	21,7	V	141 421	35,4
IVb	209 970	26,2	VI	65 413	16,4
V	213 216	26,6	VIPsZ	4 702	1,2
VI	129 006	16,1			
VIRz	11 347	1,4			
Razem GO	801 860	100,0	Razem UZ	399 366	100,0

Źródło: Biesiacki A., Kuś J., Madej A.: Ocena warunków przyrodniczych do produkcji rolnej. Woj. podlaskie Wyd. IUNG Puławy, 2004.

Gleby klas IIIa i IIIb zajmują łącznie 8% areалу gruntów ornych. Dominują natomiast gleby klas IVa, IVb i V, które stanowią łącznie 74,5% ogółu gruntów ornych. Gleby

najsłabsze, zaliczane do VI i VIRz klasy bonitacyjnej, zajmują 17,5% gruntów ornych (ponad 140 tys. ha).

Trwałe użytki zielone województwa, podobnie jak grunty orne, są niskiej jakości. Dominują łąki i pastwiska IV i V klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie 77,9% ogółu trwałych użytków zielonych. Bardzo słabych użytków zielonych, zaliczanych do klasy VI i VIPsZ, jest w województwie 17,6% (ponad 70 tys. ha).

Najwięcej gleb dobrych i średnich występuje w powiatach: wysokomazowieckim, zambrowskim, bielskim i augustowskim. Natomiast najwięcej gleb słabych i bardzo słabych występuje w powiatach: kolneńskim, monieckim, łomżyńskim, sokólskim, grajewskim, białostockim i hajnowskim.

W zestawieniach klasyfikacyjnych uwzględniono również grunty rolniczo nieprzydatne. Należą do nich stale suche gleby piaskowe i żwirowe VIRz i VIPsZ klasy bonitacyjnej. Grunty te zajmują powierzchnię 16 132 ha i stanowią 1,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych województwa.

Agroklimat

Położenie woj. podlaskiego w północno-wschodniej części Polski powoduje, że obszar ten podlega głównie wpływom klimatu kontynentalnego. Amplitudy temperatur pomiędzy średnimi miesięcznymi stycznia i lipca są tu większe. Okres wegetacyjny i bezprzymrozkowy jest wyraźnie skrócony w porównaniu do środkowych i zachodnich regionów Polski. Występują ponadto znaczne różnice klimatyczne pomiędzy najcieplejszą częścią południowo-zachodnią a najzimniejszą północno-wschodnią częścią województwa.

Okres wegetacyjny trwa od około 185 dni na północy województwa do około 210 dni w jego części południowej. Początek okresu wegetacyjnego na północy przypada średnio pod koniec II dekady kwietnia, a w części południowej około 10 dni wcześniej. Koniec tego okresu notuje się średnio w III dekadzie października. Okres bezprzymrozkowy trwa średnio od poniżej 150 dni na północy do około 160 dni części południowo-zachodniej. Ostatnie przymrozki wiosenne notuje się przeciętnie w I dekadzie maja, a pierwsze jesienne w I dekadzie października. Średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na poziomie od 8,0°C na północy województwa do 8,2°C na jego krańcach południowych. Średnia roczna suma opadów w 2008 roku wynosiła 597 mm. Na zdecydowanej większości obszaru województwa roczne sumy opadów mieszczą się w przedziale od 550 do 600 mm. Skrajne ich zróżnicowanie w poszczególnych latach i miejscowościach waha się od 317 do 1041 mm. W okresie wegetacyjnym (kwiecień-październik) opady mieszczą się w przedziale od 358 do 374 mm. Na okres wegetacyjny przypada średnio 60% opadów całorocznych.

Rzeźba terenu

Województwo podlaskie geograficznie położone jest w krainie Niziny Podlaskiej i Pojezierza Suwalskiego. Pod względem ukształtowania powierzchni województwo dzieli się na dwie zasadnicze części:

- północną – pagórkowatą, z licznymi jeziorami,
- środkową i południową – o rzeźbie bardziej płaskiej, mniej zróżnicowanej, z licznymi dolinami rzek.

Zdecydowana większość obszaru województwa położona jest na wysokości 100-200 m nad poziomem morza (średnio około 150 m n.p.m.). Najwyżej wyniesione są tereny pojezierza północno-suwalskiego. Najwyżej położony punkt znajduje się w okolicach miejscowości Wizajny (Góra Rewelska – 297,5 m n.p.m.). Najniższe miejsce to dolina Narwi w okolicach miejscowości Rydzewo w gminie Miastkowo – 91,6 m n.p.m.

Warunki wodne

Podlaskie niemal w całości położone jest w dorzeczu Wisły. Główną sieć hydrograficzną tworzą rzeki: Narew, Biebrza i Bug. Ważnym elementem tej sieci są jeziora w północnej części województwa. Największe z nich to Wigry, Hańcza, Szurpiły, Sajno, Dreńsko, Serwy, Necko, Rajgrodzkie.

Na obszarze województwa podlaskiego występuje duże zróżnicowanie stosunków wilgotnościowych gleb. Obok dużego udziału gleb niedostatecznie uwilgotnionych, występuje również dużo gleb podmokłych. Kontury gleb podmokłych często bezpośrednio graniczą z glebami suchymi. Optymalnym uwilgotnieniem odznacza się 23,1% gruntów ornych i 42,8% łąk i pastwisk województwa. Okresowy lub stały niedobór wilgoci wykazuje 50,7% gruntów ornych oraz 25,8% użytków zielonych. Gleby okresowo lub stale podmokłe stanowią 13,5% gruntów ornych, oraz 31,4% użytków zielonych. Gleby wykazujące nadmiar wody w powierzchniowych poziomach zajmują 12,7% gruntów ornych.

Użytkowanie gruntów

W czerwcu 2014 r. ogólna powierzchnia gruntów gospodarstw rolnych w województwie podlaskim, liczona wg siedziby użytkownika, wynosiła 1 264,6 tys. ha. Użytki rolne zajmowały 1 078 tys. ha, lasy i grunty leśne – 127,9 tys. ha, a pozostałe grunty i nieużytki – 58,7 tys. ha. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gruntów województwa w 2014 r. wynosił 85,2%. Lasy i grunty leśne stanowiły 10,1% powierzchni województwa. Pozostałe grunty i nieużytki rolne zajmowały 4,7% ogólnej powierzchni. Główne kompleksy leśne występują w północnej i wschodniej części województwa. Są to:

Puszcza Białowieska, Knyszyńska, Augustowska i Kurpiowska. Unikatowymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi odznaczają się największe w Europie obszary bagienne w dolinach rzek Narwi i Biebrzy, a także doliny rzek: Bugu z Nurcem, Narwi z Supraślą, Biebrzą i Pisą; Czarnej Hańczy i Rospudy. Szczególną wartość ekologiczną i rekreacyjną posiada kompleks jezior Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego oraz jeziora w rejonie Rajgrodu.

Tabela 6. Użytkowanie gruntów według rodzaju użytków rolnych w 2014 r.

Obszar	Ogólna powierzchnia gruntów	W tym:		
		Użytki rolne	Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
w tysiącach hektarów				
Woj. podlaskie	1 264,6	1 078,0	127,9	58,7
w odsetkach				
Woj. podlaskie	100,0	85,2	10,1	4,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 roku, Białystok 2015

Użytki rolne

Tabela 7. Powierzchnia i struktura użytków rolnych w 2014 r.

Obszar	Użytki rolne	W tym:				
		pod zasiewami	grunty ugorowane	sady	łąki	pastwiska i pozostałe użytki
w tysiącach hektarów						
Woj. podlaskie	1 078,0	635,2	36,5	4,0	321,4	80,8
P o l s k a	14 558,4	10 419,9	475,2	341,8	2 634,0	687,4
w odsetkach						
Woj. podlaskie	100,0	58,9	3,4	0,4	29,8	7,5
P o l s k a	100,0	71,6	3,3	2,3	18,1	4,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Rolnictwo w 2014 roku, Warszawa 2015 (stan w VI 2014 r.)

Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie podlaskim w 2014 roku wyniosła 13,58 ha i jest większa niż średnia dla Polski, która wynosi 10,22 ha.

Obszary chronione

Środowisko przyrodnicze województwa podlaskiego zachowane jest w znacznym stopniu w stanie naturalnym. Można spotkać tu unikatowe okazy flory i fauny, nadające specyficzny charakter tym ziemiom. Obszary prawnie chronione zajmują powierzchnię 645,6 tys. ha. Na 1 mieszkańca przypada 0,54 ha (w kraju 0,26 ha) terenów objętych różnymi formami ochrony.

Szczególną wartość przyrodniczą stanowią wyodrębnione w województwie podlaskim:

- 4 parki narodowe (92 071,6 ha): Białowieski, Biebrzański, Narwiański i Wigierski;

- 3 parki krajobrazowe (88 084,5 ha): Suwalski Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej, Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi;
- 93 rezerwaty przyrody (23 531,9 ha);
- 444 173,1 ha obszarów chronionego krajobrazu;
- 2 108,4 ha użytków ekologicznych;
- 2058 pomników przyrody.

Cały obszar województwa jest ponadto włączony do ekoregionu Zielone Płuca Polski (ZPP). Obszar funkcjonalny ZPP stanowi uwarunkowany ekologicznie, wieloprzestrzenny system rozwoju społecznego i gospodarczego, zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Gospodarstwa rolne

W województwie podlaskim działalność rolniczą prowadzi 79 083 gospodarstwa, z których 77 618 ma powierzchnię powyżej 1 ha użytków rolnych. Stanowi to 98,1% ogółu gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

Obszary wiejskie województwa podlaskiego zamieszkuje 471 018 osób.

Tabela 8. Gospodarstwa rolne według siedziby użytkownika (stan na 1 VI 2013 r.)

Grupy obszarowe UR w ha	Woj. podlaskie		Polska	
	Ilość gosp.	%	Ilość gosp.	%
do 1 ha włącznie	1 465	1,9	34 375	2,4
1,01- 1,99	5 235	6,6	277 572	19,4
2-2,99	6 022	7,6	199 009	13,9
3-4,99	9 116	11,5	256 259	17,9
5-9,99	20 041	25,3	315 227	22,1
10- 14,99	14 147	17,9	141 295	9,9
15- 19,99	8 335	10,5	70 203	4,9
20- 29,99	7 997	10,1	62 511	4,4
30- 49,99	4 877	6,2	40 735	2,9
50- 99,99	1 459	1,8	20 743	1,5
100 i więcej	389	0,5	11 077	0,7
Ogółem gosp.	79 083	100	1 429 006	100

Źródło: GUS, Dziedziczne Bazy Wiedzy, Gospodarstwa rolne wg siedziby użytkownika, www.swaid.stat.gov.pl, (dostępne na dzień 26.08.15 r.)

Tabela 9. Powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych – PSR 2002 i 2010

Obszar	PSR 2002	PSR 2010
Polska	19 324 782 ha	18 069 772 ha
Woj. podlaskie	1 359 991 ha	1 284 389 ha

Tabela 10. Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa rolnego – PSR 2002 i 2010

Obszar	PSR 2002	PSR 2010
Polska	5,76 ha	7,93 ha
Woj. podlaskie	9,58 ha	12,35 ha

Ekologiczne gospodarstwa rolne

Liczba gospodarstw ekologicznych w województwie podlaskim od kilku lat wykazuje tendencję wzrostową. W 2013 roku było ich zarejestrowanych 3407.

Tabela 11. Ekologiczne gospodarstwa rolne w 2013 roku.

Obszar	Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych		Liczba przetwórci ekologicznych (szt.)
	Gospodarstwa (szt.)	Powierzchnia użytków rolnych (ha)	
Woj. podlaskie	3407	63 599,4	5
Polska	26 598	669 970,3	407

Źródło: <http://www.minrol.gov.pl> (2013 r.)

Produkcja roślinna

Zasiewy, plony i zbiory

W strukturze zasiewów zdecydowanie dominują, podobnie jak w całym kraju, zboża, które zajmują w województwie podlaskim 64,5% areалу upraw polowych. W 2014 r. w województwie podlaskim zboża uprawiano na powierzchni 409,6 tys. hektarów.

Tabela 12. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów w 2014 roku

Obszar	Ogółem	Zboża podstawowe z mieszankami	Ziemniaki	Buraki Cukrowe	Rzepak i rzepik
w tysiącach hektarów					
Woj. podlaskie ¹	635,2	409,6	10,2	0,1	10,5
P o l s k a ²	10 419,9	6 698,9	267,1	197,6	951,1
w odsetkach					
Woj. podlaskie ¹	100,0	64,5	1,61	0,02	1,65
P o l s k a ²	100,0	64,3	2,56	1,9	9,13

Źródło: ¹ Główny Urząd Statystyczny, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 roku, Białystok 2015

² Główny Urząd Statystyczny, Rolnictwo w 2014 roku, Warszawa 2015 r.

Tabela 13. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory podstawowych gatunków roślin uprawnych w woj. podlaskim w 2014 roku

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Plony z 1 ha w dt	Zbiory
Zboża ogółem	447 187	32,7	14 641 239 dt
Ziemniaki	10 625	224	238 034 t
Rośliny oleiste	11 255	30,8	34 673 t
Strączkowe jadalne	307	22,0	675 t

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 r., Białystok 2015 r. (stan w czerwcu 2014 r.)

Tabela 14. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż w woj. podlaskim w 2014 roku

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
	ha	%		
Zboża podstawowe z mieszankami:	409 575	91,6	31,2	12 799 128
– pszenica	46 340	10,4	36,1	1 673 617
– żyto	44 757	10,0	26,2	1 172 305
– jęczmień	19 482	4,4	31,7	616 955
– owies	46 174	10,3	29,3	1 352 243
– pszenżyto	80 561	18,0	34,3	2 760 793
– mieszanki zbożowe	172 262	38,5	30,3	5 223 215
Gryka, proso i inne zbożowe	5 580	1,2	11,4	63 687
Kukurydza na ziarno	32 032	7,2	55,5	1 778 424
Zboża ogółem	447 187	100,0	32,7	14 641 239

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 roku, Białystok 2015 r. (dane - stan na VI 2014 r.)

Uprawy ogrodnicze

Tabela 15. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych w województwie podlaskim w 2014 roku

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Plony z 1 ha w dt	Zbiory w dt
	ha	%		
Warzywa:				
– kapusta	363	20,0	398	144 474
– kalafior	118	6,5	166	19 580
– cebula	205	11,3	194	39 853
– marchew jadalna	213	11,8	293	62 234
– burak ćwikłowy	185	10,2	224	41 562
– ogórek	159	8,8	125	19 850
– pomidor	136	7,5	141	19 120
Pozostałe ^a	433	23,9	156	67 609
Warzywa ogółem	1 811	100,0	-	414 281

^a Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 roku, Białystok 2015 r. (dane - stan na 2014 r.)

Tabela 16. Zbiory owoców z drzew i krzewów w województwie podlaskim w 2014 roku

Zbiory owoców z drzew w dt		Zbiory owoców z krzewów w dt	
Ogółem	137 990	Ogółem	87 086
Jabłka	118 304	Truskawki	30 150
Gruszki	6 455	Maliny ^b	7 200
Śliwki	4 873	Agrest	1 215
Wiśnie	5 773	Porzeczki	19 818
Czereśnie	2 095		
Pozostałe ^a	490	Pozostałe ^c	28 703

^a morele, brzoskwinie i orzechy włoskie, ^b łącznie z jeżyną bezkończową, ^c leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 roku, Białystok 2015 r. (dane - stan na 2014 r.)

Produkcja pasz

Powierzchnia upraw roślin pastewnych, łącznie z trwałymi użytkami zielonymi, w 2014 r. wyniosła w woj. podlaskim 544,4 tys. ha. Udział powierzchni paszowej w ogólnej powierzchni użytków rolnych kształtuje się na poziomie 50,5%. Połowe uprawy pastewne użytkowane na paszę zajmują 23,8% powierzchni zasiewów.

Tabela 17. Powierzchnia paszowa w 2014 roku

Obszar	Powierzchnia paszowa		Powierzchnia trwałych użytków zielonych		Połowe uprawy pastewne użytkowane na paszę	
	tys. ha	w % pow. UR	w tys. ha	w % pow. UR	w tys. ha	w % pow. zasiewów
Woj. podlaskie	544,4	50,5	393,4	36,5	151,0	23,8

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 r., Białystok 2015 r. (dane - stan na VI 2014 r.)

Tabela 18. Powierzchnia i struktura roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym w 2014 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia	
	w ha	w %
Kukurydza	92 268	61,2
Koniczyna	3 227	2,1
Lucerna i esparceta	1 557	1,0
Seradela	477	0,3
Inne pastewne i trawy	48 912	31,1
Strączkowe pastewne	6 611	4,2
Okopowe pastewne	131	0,1
Ogółem	157 183	100,0

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 roku, Białystok 2015 r. (dane - stan na VI 2014 r.)

Nawożenie i wapnowanie

Według badań Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Białymstoku, przeprowadzonych w latach 2001-2005, ponad 50% gleb województwa podlaskiego cechuje bardzo niska zasobność w fosfor i potas.

Tabela 19. Zasobność gleb województwa podlaskiego

Zasobność	Fosfor	Potas	Magnez
	%		
Bardzo niska i niska	53	54	29
Średnia	24	29	30
Wysoka i bardzo wysoka	23	17	41

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Białymstoku. Badania agrochemiczne dla potrzeb doradztwa nawozowego. www.oschbialystok.internetdsl.pl

Najwięcej gleb o bardzo niskiej i niskiej zasobności w fosfor występuje na terenie powiatów: suwalskiego – 73%, sokólskiego – 61% oraz kolneńskiego i bielskiego – po 58% gleb.

Najwięcej gleb o bardzo niskiej i niskiej zasobności w potas występuje na terenie powiatów: kolneńskiego – 77%, suwalskiego – 73%, sejneńskiego – 64% i grajewskiego – 63%.

Najwięcej gleb o bardzo niskiej i niskiej zasobności w magnez występuje na terenie powiatów: kolneńskiego – 55%, siemiatyckiego – 47% i sokólskiego – 39%.

Tabela 20. Potrzeby wapnowania gleb woj. podlaskiego

Wyszczególnienie	%
Konieczne	33%
Potrzebne	20%
Wskazane	16%
Ograniczone	10%
Zbędne	21%

W województwie podlaskim na 69% arealu gleb wapnowanie jest konieczne, potrzebne lub wskazane. Największy odsetek gleb wymagających wapnowania (konieczne, potrzebne i wskazane) występuje w powiatach: siemiatyckim – 85%, kolneńskim – 80%, bielskim – 77% oraz łomżyńskim i sokólskim – po 76% badanych gleb.

Zużycie nawozów mineralnych w województwie podlaskim kształtowało się w roku gospodarczym 2013/2014 na poziomie 115,7 kg NPK, a nawozów wapniowych 21,2 kg CaO na 1 ha użytków rolnych.

Tabela 21. Zużycie nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych wg grup nawozów w roku gospodarczym 2013/2014

Obszar	NPK	W tym:			CaO
		N	P ₂ O ₅	K ₂ O	
w kg czystego składnika na 1ha użytków rolnych					
Woj. podlaskie	115,7	63,3	23,4	29,1	21,2
P o l s k a	132,9	75,5	23,4	34,4	47,9

Źródło: GUS, Rolnictwo w 2014 roku, Warszawa 2015 r.

Produkcja zwierzęca

Tabela 22. Zwierzęta gospodarskie w 2014 r.

Obszar	Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Drób	
	Ogółem	Krowy	Ogółem	Lochy		Ogółem	Kury
Woj. podlaskie	Pogłowie w sztukach						
	947 838	450 224	354 147	30 841	18 179	8 618 932	7 546 730
	Obsada w sztukach na 100 ha użytków rolnych						
	87,9	41,8	32,9	2,9	1,7	799,5	700,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku, Rolnictwo w województwie podlaskim w 2014 roku, Białystok 2015 r. (dane - stan na VI 2014 r.)

Wysoki udział użytków zielonych w strukturze użytków rolnych, sprzyjające warunki klimatyczne, pokoleniowa tradycja i zamiłowanie rolników decydują o rozwoju hodowli

i chowu bydła mlecznego. Województwo podlaskie znajduje się w ścisłej czołówce krajowej w produkcji i przetwórstwie mleka. Ten kierunek produkcji zwierzęcej na przestrzeni ostatnich lat cechuje, najwyższa dynamika rozwojowa.

Spółdzielnie Mleczarskie województwa podlaskiego należą do najlepszych zakładów przetwórstwa mleka w kraju. Produkują urozmaicony asortyment produktów mleczarskich o najwyższej jakości i o wybitnych walorach smakowych.

Alternatywą dla produkcji mleka jest chów bydła mięsnego. Produkcja wołowiny kulinarnej stwarza możliwości rozwoju gospodarstwom o dużym areale użytków zielonych, które nie są zainteresowane chowem krów mlecznych lub nie są w stanie spełnić wymogów produkcji mleka wysokiej jakości.

Produkcja żywca wieprzowego to po bydło mlecznym drugi ważny kierunek produkcji zwierzęcej w województwie podlaskim.

Wypośażenie techniczne gospodarstw rolnych

Poziom wypośażenia technicznego gospodarstw w podstawowe maszyny jest dość dobry i zbliżony do przeciętnej w kraju. Znaczna część sprzętu jest mocno wyeksploatowana, jednak proces wymiany maszyn i sprzętu rolniczego sukcesywnie postępuje.

Tabela 23. Wypośażenie techniczne gospodarstw w woj. podlaskim

Wyszczególnienie	Liczba (szt.)	
	Woj. podlaskie	Polska
Ciągniki	105 866	1 439 709
Kombajny zbożowe	11 419	164 598
Kombajny ziemniaczane	2 444	70 614
Kombajny buraczane	155	23 624
Silosokombajny	999	8 998
Opryskiwacze polowe	31 505	468 182
Opryskiwacze sadownicze	853	63165

Źródło: US w Białymstoku; Środki produkcji w rolnictwie w roku gospodarczym 2012/2013, Warszawa 2014 (stan na 2013r.)

Doradztwo rolnicze

W woj. podlaskim 33% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą korzysta z usług doradztwa rolniczego. Średnio dla obszaru całego kraju wskaźnik ten jest o 9,3% niższy i wynosi 23,7%. Zdecydowana większość osób, korzystających z usług doradztwa rolniczego preferuje doradztwo świadczone przez ośrodki doradztwa rolniczego. W województwie podlaskim stanowi to 96,2%, a w kraju 93,3% ogółu osób korzystających z doradztwa rolniczego.

Tabela 24. Gospodarstwa, w których użytkownicy korzystają z usług podmiotów zajmujących się doradztwem rolniczym

Obszar	Gosp. prowadzące działalność rolniczą	Gosp. korzystające z doradztwa rolniczego	
		Ogółem	Usługi ODR
ilość gospodarstw			
Woj. podlaskie	110 353	36 452	35 088
P o l s k a	2 476 474	587 972	548 463
%			
Woj. podlaskie	100,0	33,0	96,2
P o l s k a	100,0	23,7	93,3

Źródło: Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2005 roku, GUS, www.stat.gov.pl

III. Organizacja Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie (PODR) działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (jedn. tekst Dz. U. z 2013 roku, poz. 474). Jest samorządową wojewódzką osobą prawną, prowadzącą doradztwo rolnicze na obszarze województwa podlaskiego.

W skład PODR w Szepietowie wchodzi następujące komórki organizacyjne:

1. Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa;
2. Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki;
3. Dział Ekonomiki;
4. Dział Zastosowań Teleinformatyki;
5. Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw;
6. Dział Administracyjno-Gospodarczy;
7. Dział Księgowości;
8. Dział Kadr i Organizacji Pracy;
9. Stanowisko ds. Obsługi Prawnej;
10. Stanowisko ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy;
11. Stanowisko ds. Zarządzania Jakością;
12. Audytor Wewnętrzny;
13. 14 Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego.

System zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001:2009 w Podlaskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

Od 1 lutego 2008 r. Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie wdrożył i utrzymuje system zarządzania jakością zgodny z wymaganiami normy ISO 9001. System ten jest integralną częścią systemu zarządzania Ośrodka. Wprowadzenie systemu zarządzania jakością ma na celu zapewnienie zgodności usług z wymaganiami i oczekiwaniami klientów w rozumieniu normy PN-EN ISO 9001:2009. Misją Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego jest świadczenie wszechstronnej pomocy doradczej rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich. Oferta edukacyjna i doradcza Ośrodka jest stale poszerzana i dostosowywana do oczekiwań klientów i uwarunkowań rynkowych. Zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009 została ustanowiona Polityka Jakości i cele dotyczące jakości jako wytyczne do kierowania Ośrodkiem. Dostosowany do specyfiki i potrzeb Ośrodka system zarządzania jakością stał się istotnym czynnikiem zwiększającym konkurencyjność oraz poprawiającym wiele obszarów jego działania. Pozwolił na uporządkowanie zadań realizowanych przez pracowników Ośrodka oraz związanej z nimi

dokumentacji. Wszyscy pracownicy są zaangażowani w ciągłe doskonalenie systemu i tym samym podnoszenie jakości świadczonych usług. Zidentyfikowanie i zarządzanie procesami jako systemem pozwala na zwiększenie skuteczności w codziennej pracy oraz ułatwia osiągnięcie przyjętych celów.

13 lutego 2009 r. Komisja Techniczna CSQ wydała certyfikat dla systemu zarządzania jakością w Podlaskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Certyfikat zaświadcza, iż system zarządzania jakością wdrożony przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie jest zgodny z normą ISO 9001:2000 w zakresie „świadczania usług doradczych i edukacyjnych mieszkańcom obszarów wiejskich, w szczególności rolnikom, przedsiębiorcom, organizacjom społecznym, związkom branżowym, samorządom, Lokalnym Grupom Działania, bezrobotnym”.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie otrzymał również Certyfikat IQNet – międzynarodowej sieci jednostek certyfikujących, który uzupełnia Certyfikat CSQ.

Certyfikat daje pewność, że system zarządzania w Ośrodku ukierunkowany jest na jakość. Wszyscy pracownicy znają cele firmy i utożsamiają się z jej wynikami jakościowymi. Certyfikowany system zarządzania jakością potwierdza zdolność Ośrodka do ciągłego dostarczania usług spełniających wymagania Klienta i wymagania mających zastosowanie przepisów. Świadczy o tym, że głównym celem jest podejmowanie działań zmierzających do ciągłego podnoszenia poziomu jakości oferowanych usług. Certyfikat ISO 9001 podnosi wiarygodność i zaufanie w oczach klientów i partnerów, a tym samym przyczynia się do ciągłego rozwoju Ośrodka. Nadzór nad systemem jest prowadzony poprzez bieżące audyty wewnętrzne, których na rok 2016 zaplanowano 25.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie w 2016 roku będzie poddany auditowi nadzoru, który ma potwierdzić funkcjonowanie systemu zarządzania jakością zgodnie z Normą PN-EN ISO 9001:2009 oraz zakresem Certyfikacji, jakim jest: „Świadczenie usług doradczych i edukacyjnych mieszkańcom obszarów wiejskich, w szczególności rolnikom, przedsiębiorcom, organizacjom społecznym, związkom branżowym, samorządom, Lokalnym Grupom Działania, bezrobotnym oraz organizacja imprez targowo-wystawienniczych”.

Roczny program działalności Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie na 2016 rok stanowi uszczegółowienie zadań, jakie na doradztwo rolnicze nakłada ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2004 nr 251 poz. 2507, z późn. zm.) oraz statut nadany Podlaskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego w Szepietowie Uchwałą Nr XLVI/532/10 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 5 listopada 2010 r.

IV. Cele i zadania Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

Reforma Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) po 2013 r. w nowym okresie programowania (2014-2020) ma na celu zwiększenie dynamiki i konkurencyjności europejskiego sektora rolnego oraz bardziej skuteczną realizację strategii Europa 2020. Ma również przyczynić się do stymulowania rozwoju zrównoważonego, bazującego na wiedzy i innowacjach, sprzyjającego wysokiemu poziomowi zatrudnienia. Proponowane zmiany wprowadzają nowe obowiązki dla rolników. Poszerzają także zakres zadań dla instytucji wspierających realizację Wspólnej Polityki Rolnej w państwach członkowskich.

Uwzględniając powyższe uwarunkowania, działalność Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie koncentrować się będzie na realizacji następujących celów strategicznych:

Cele:

- 1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych.**
- 2. Zrównoważony rozwój zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu.**
- 3. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.**

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie nieodpłatnie realizuje zadania i wykonuje usługi z zakresu doradztwa rolniczego wynikające z ustawy, tj.:

1. Prowadzi szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, w szczególności w zakresie:
 - a) stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - b) rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych,
 - c) rachunkowości w gospodarstwach rolnych,
 - d) rolnictwa ekologicznego,
 - e) rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
 - f) unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego,
 - g) ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych,
 - h) modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku,
 - i) zarządzania gospodarstwem rolnym,

- j) promocji produktów lokalnych i regionalnych.
- 2. Prowadzi działalność informacyjną wspierającą rozwój produkcji rolniczej.
- 3. Prowadzi działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
- 4. Udziela pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy, o której mowa w pkt 1 lit. g.
- 5. Prowadzi analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzą i upowszechniają informacje rynkowe w tym zakresie.
- 6. Prowadzi doświadczalnictwo odmianowe w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.
- 7. Upowszechnia metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska.
- 8. Podejmuje działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.
- 9. Upowszechnia rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzi promocję wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.
- 10. Współdziała w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.
- 11. Prowadzi analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechniają wyniki tych analiz w pracy doradczej.

W ramach doradztwa rolniczego PODR w Szepietowie odpłatnie wykonuje usługi w zakresie:

- 1. Prowadzenia:
 - a) ksiąg rachunkowych i dokumentacji niezbędnej w rachunkowości w gospodarstwach rolnych,
 - b) działalności promocyjnej gospodarstw rolnych, w szczególności agroturystycznych lub ekologicznych,
 - c) kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej,
 - d) działalności:
 - wydawniczej,
 - poligraficznej,
 - hotelarskiej i gastronomicznej,
 - szkoleniowej niezwiązanej z realizacją zadań, o których mowa w ust. 1 i 2,
 - e) gospodarki pasiecznej.

2. Udostępniania pomieszczeń i innych składników majątkowych.
3. Organizacji targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego.
4. Sporządzania:
 - a) opracowań oceny możliwości inwestycyjnych gospodarstw rolnych,
 - b) analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych,
 - c) oceny użyteczności maszyn rolniczych,
 - d) planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych,
 - e) planów rolnośrodowiskowych,
 - f) planów przestawienia gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi lub planów produkcji w gospodarstwach ekologicznych.
5. Wypełniania wniosków lub innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych.
6. Objętym pomocą finansową przyznawaną na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w tym usługi w zakresie, o którym mowa w art. 24 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. W sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz.Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1).

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie w zakresie swojego działania współpracować będzie z:

- Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego;
- Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- Agencją Rynku Rolnego;
- Agencją Nieruchomości Rolnych;
- Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych;
- Okręgową Inspekcją Pracy;
- bankami, w szczególności bankami spółdzielczymi, bankami zrzeszającymi banki spółdzielcze oraz izbą gospodarczą zrzeszającą banki spółdzielcze;
- Podlaską Izbą Rolniczą oraz Krajową Radą Izb Rolniczych;
- Regionalnym Zarządami Gospodarki Wodnej;
- placówkami oświatowymi w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy;
- lokalnymi i regionalnymi organizacjami wspierania przedsiębiorczości;

- szkołami, szkołami wyższymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi i placówkami naukowymi Polskiej Akademii Nauk;
- organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego;
- związkami zawodowymi i społeczno-zawodowymi organizacjami rolników;
- zagranicznymi instytucjami doradztwa rolniczego i zagranicznymi instytucjami wspomagającymi rozwój gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich;
- środkami masowego przekazu.

V. Działalność Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepletowie

Planowanie działalności Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepletowie opiera się na analizie potrzeb doradczych rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich.

Zadania zostały określone zgodnie z głównymi obszarami doradztwa rolniczego, analizą Wspólnej Polityki Rolnej, bieżącą polityką Państwa, uwarunkowań i przyjętymi do realizacji strategiami rozwoju wsi i rolnictwa województwa podlaskiego oraz na podstawie obserwacji pracowników PODR w Szepletowie i uzyskanych informacji w wyniku realizacji zadań w bieżącym roku.

Województwo podlaskie jest obszarem ogromnie zróżnicowanym pod względem możliwości prowadzenia produkcji rolniczej. Wynika to z warunków klimatycznych, glebowych, tradycji produkcyjnych. Nie można traktować całego obszaru jako jednolitego organizmu produkcyjnego. Należy dostosować pracę doradczą PODR do panujących warunków, aktualnych zagrożeń i trendów produkcyjnych. Z tego też względu Roczny Program Działalności PODR na rok 2016 zawiera elementy specyficzne dla poszczególnych powiatów województwa. Pozwoli to na prawidłowe dopasowanie doradztwa do potrzeb rolników i pomoże im rozwiązać problemy wynikające z aktualnych zagrożeń.

W Rocznych Programach Działalności realizowanych przez Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego wpisano specyficzne programy, które będą odpowiadać na bieżące zapotrzebowanie rolników, rozwiązywać aktualne problemy obszarów wiejskich i wprowadzać innowacyjne rozwiązania do praktyki rolnej czy przetwórczej. Na 2016 rok zaplanowano realizację:

1. Programu związanego z problemami wynikającymi z pojawienia się ASF w województwie podlaskim.

W związku z pojawieniem się w województwie podlaskim ASF powstało duże zagrożenie dla rolników zajmujących się produkcją trzody chlewnej w powiatach, w których stwierdzono upadki dzików zarażonych wirusem. Już 270 rolników zaniechało chowu świń i skorzystało z wsparcia w tym zakresie. Nie jest to jednak koniec problemu a wręcz przeciwnie. Nie wiadomo kiedy zakończy się walka z ASF (odwołanie ASF jest możliwe dopiero po 1000 dniach bez upadku dzików) i czy rolników odchodzących od chowu trzody chlewnej nie przybędzie. Rolnicy z tych terenów borykają się z problemem niższych cen skupu, utrudnieniami w przemieszczaniu zwierząt, brakiem miejsc uboju zwierząt i przetwórstwa. Gospodarstwa te wymagają wsparcia w zakresie przestawienia ich produkcji. Wychodząc naprzeciw rolnikom borykającym się z ww. trudnościami, PODR w Szepletowie przygotował specjalny program. Ma on pomóc

rolnikom w przekwalifikowaniu ich gospodarstw na inne kierunki produkcji rolnej, przetwórstwa bądź usług. Realizacja planowana jest w następujący sposób:

- dotarcie z ankietą do wszystkich rolników, którzy zaniechali produkcji trzody chlewnej. W razie potrzeby ankietą objęci zostaną również inni zainteresowani zmianami w swoich gospodarstwach. Ankieta zawierać będzie pytania o potencjalne kierunki gospodarowania, którymi zainteresowany jest rolnik (np. ekologia, przetwórstwo, agroturystyka, bydło mięsne, produkcja mleka, warzyw itp.). Wybór polegać będzie na wskazaniu paru obszarów tematycznych znajdujących się w kręgu zainteresowania rolnika,
- analiza ankiet – ustalenie preferencji i pogrupowanie rolników w tematyczne grupy szkoleniowe,
- udział grup szkoleniowych w zajęciach ze wskazanych kierunków, nabycie wiedzy w zaplanowanym zakresie,
- wyjazdy szkoleniowe do przykładowych gospodarstw – pod warunkiem uzyskania wsparcia w tym zakresie,
- propozycja pomocy w zakresie tworzenia grup producentów jako możliwość dodatkowego wsparcia funkcjonowania gospodarstw,
- udzielanie pełnej informacji w zakresie uzyskiwania pozwoleń, certyfikatów itp. dokumentów pozwalających prawnie funkcjonować gospodarstwu.

Formy realizacji to:

- ankieta,
- analiza,
- szkolenia,
- wyjazdy szkoleniowe,
- porady doradcze,
- porady informacyjne.

Oczekiwanyimi efektami są:

- wykonanie analizy skali problemu,
- wyznaczenie kierunków szkoleniowych dla grup rolników,
- przeszkolenie rolników w wytypowanym zakresie,
- podjęcie przez rolników nowych działalności produkcyjnych,
- powstanie grup inicjatywnych w zakresie grup producentów, a docelowo ich formalne utworzenie.

2. Programu związanego z problemem produkcji mleka w małych gospodarstwach.

Od wielu lat liczba producentów mleka w województwie podlaskim ulega systematycznemu zmniejszeniu. Obecnie jest ich już tylko około 21 tysięcy wobec 42 tysięcy z początku 2000 roku. Następuje szybka konsolidacja sektora mlecznego. Jednak nie wszyscy producenci mleka będą w stanie spełnić warunki spółdzielni mleczarskich. Powstaje sytuacja, w której mleczarnie likwidują zlewnie mleka, wychodząc ze słusznego zresztą założenia, że polepszy to ogólną jakość skupowanego mleka po wyeliminowaniu małych dostawców. Dostawcy ci nie posiadają urządzeń chłodzących i w związku z tym ich mleko zagrożone jest rozwojem szkodliwych mikroorganizmów wpływających następnie na całą partię skupionego mleka. Aby temu zaradzić, konieczne są inwestycje w gospodarstwach. Nie każdy rolnik ma jednak odpowiedni areał ziemi, aby zwiększyć produkcję, a liczyć się trzeba również z finansowymi uwarunkowaniami – niepewność inwestycji w produkcję mleczną w obecnej sytuacji branży. Jest to problem wielu rolników w naszym województwie.

Wychodząc naprzeciw rolnikom, którzy mają bądź będą wkrótce mieli problemy z dostosowaniem swojej produkcji mlecznej do wymogów spółdzielni mleczarskich, PODR w Szepietowie przygotował specjalny program. Ma on pomóc rolnikom w dojściu do wyższej produkcji mlecznej bądź przekwalifikowaniu ich gospodarstw na inne kierunki produkcji rolnej, przetwórstwa bądź usług. Realizacja planowana jest w analogiczny do pierwszego tematu sposób:

- dotarcie z ankietą do wszystkich rolników zagrożonych problemem. Ankieta zawierać będzie pytania o potencjalne kierunki gospodarowania, którymi zainteresowany jest rolnik (np. ekologia, przetwórstwo, agroturystyka, bydło mięsne, produkcja mleka, warzyw itp.). Wybór polegać będzie na wskazaniu paru obszarów tematycznych znajdujących się w kręgu zainteresowania rolnika,
- analiza ankiet – ustalenie preferencji i pogrupowanie rolników w tematyczne grupy szkoleniowe,
- udział grup szkoleniowych w zajęciach ze wskazanych kierunków, nabycie wiedzy w zaplanowanym zakresie,
- wyjazdy szkoleniowe do przykładowych gospodarstw – pod warunkiem uzyskania wsparcia w tym zakresie,
- propozycja pomocy w zakresie tworzenia grup producentów jako możliwość dodatkowego wsparcia funkcjonowania gospodarstw,
- udzielenie pełnej informacji w zakresie uzyskiwania pozwoleń, certyfikatów itp. dokumentów pozwalających prawnie funkcjonować gospodarstwu.

Formy realizacji to:

- ankieta,
- analiza,
- szkolenia,
- wyjazdy szkoleniowe,
- porady doradcze,
- porady informacyjne.

Oczekiwanymi efektami są:

- wykonanie analizy skali problemu,
- wyznaczenie kierunków szkoleniowych dla grup rolników,
- przeszkolenie rolników w wytypowanym zakresie,
- podjęcie przez rolników nowych działalności produkcyjnych,
- powstanie grup inicjatywnych w zakresie grup producentów, a docelowo ich formalne utworzenie.

3. Programu rozwoju przetwórstwa w oparciu o produkt tradycyjny jako źródło dodatkowego dochodu w gospodarstwach rolnych i ważny element ekonomii społecznej.

Województwo podlaskie, jak mało który region w Polsce, może pochwalić się niepowtarzalnym bogactwem różnorodności tradycji kulinarnych. Jest to ogromna, na razie mało wykorzystana, szansa dla naszych rolników. Są doskonałe przykłady udanych finansowo przedsięwzięć produkcyjnych wykorzystujących produkty regionalne, np. ser koryciński. Istnieje jednocześnie wiele produktów z naszego województwa znajdujących się na liście produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Mamy też ogromną ilość zidentyfikowanych podczas ogólnokrajowego konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” produktów mogących stać się hitem sprzedażowym. Brakuje natomiast producentów, którzy mogliby zaoferować produkty tradycyjne w ciągłej sprzedaży z gwarancją zachowania wysokiej jakości. Należy podjąć zdecydowane działania w celu wsparcia regionalnego przetwórstwa produktów rolnych.

W obliczu zaistniałego problemu PODR w Szepietowie przygotował specjalny program dla rolników, którzy są zainteresowani podjęciem przetwórstwa produktów regionalnych. Realizacja planowana jest w następujący sposób:

- identyfikacja produktów tradycyjnych pod kątem możliwości ich produkcji w przewidzianym prawem zakresie (MOL, zakłady uznane),
- szkolenia dla rolników zainteresowanych podjęciem produkcji,

- w Wyjazdy szkoleniowe do rolników prowadzących działalność produkcyjną – pod warunkiem uzyskania wsparcia w tym zakresie,
- informacja w zakresie uzyskiwania pozwoleń, certyfikatów itp. dokumentów pozwalających uruchomić działalność produkcyjną,
- pomoc przy uzyskiwaniu znaków jakościowych produktów tradycyjnych,
- działania mające na celu stworzenie regionalnej marki marketingowej jako elementu promocyjnego wspierającego sprzedaż produktów,
- pomoc w zakresie tworzenia grup marketingowych jako możliwość dodatkowego wsparcia funkcjonowania gospodarstw.

Formy realizacji to:

- ankieta,
- analiza,
- szkolenia,
- wyjazdy szkoleniowe,
- porady doradcze,
- porady informacyjne.

Oczekiwany efektami są:

- wykonanie analizy możliwości rozwoju produkcji produktów tradycyjnych,
- wyznaczenie kierunków szkoleniowych dla grup rolników, dostosowanych do ich zamierzeń produkcyjnych,
- przeszkolenie rolników w wytypowanym zakresie,
- podjęcie przez rolników działalności przetwórczej,
- powstanie nieformalnej grupy producentów produktów tradycyjnych,
- powstanie grup inicjatywnych w zakresie grup producentów, a docelowo ich formalne utworzenie.

4. Programu związanego ze wsparciem rozwoju gospodarstw agroturystycznych.

Województwo podlaskie ma duże możliwości rozwoju agroturystyki w oparciu o ogromne zróżnicowanie środowiska przyrodniczego. Potencjał ten jednak nie jest jeszcze odpowiednio wykorzystywany. Istniejące oficjalnie w naszym województwie prawie 900 gospodarstw agroturystycznych to zdecydowanie za mało. Dodatkowe źródła dochodu mogą znakomicie wesprzeć finanse gospodarstw domowych. Problemem związanym z działaniem agroturystyki jest kwestia wyżywienia turystów. Nieliczna grupa podlaskich gospodarstw agroturystycznych zdecydowała się w swojej ofercie umieścić kulinaria. Chociaż wyżywienie podnosi i atrakcyjność całej oferty gospodarstwa, i wyniki finansowe, to jednak kwaterodawcy niechętnie decydują się na

ten krok. Generalnym powodem jest obawa przed sanepidem, do którego obowiązków należy kontrola obiektów gastronomicznych. Niedostateczna jest również integracja branży i brak wspólnie uzupełniającej się oferty sprzedażowej.

Wychodząc naprzeciw rolnikom, którzy są zainteresowani rozwojem usług agroturystycznych w swoim gospodarstwie, PODR w Szepietowie przygotował specjalny program. Realizacja planowana jest w następujący sposób:

- identyfikacja gospodarstw agroturystycznych pod kątem zaawansowania w świadczeniu usług,
- identyfikacja gospodarstw zainteresowanych podjęciem działalności agroturystycznej,
- szkolenia dla osób zainteresowanych tematem,
- wyjazdy szkoleniowe prezentujące najlepsze wzorce świadczenia usług – pod warunkiem uzyskania wsparcia w tym zakresie,
- informacja w zakresie uzyskiwania pozwoleń, certyfikatów itp. dokumentów pozwalających uruchomić działalność agroturystyczną,
- działania dążące ku stworzeniu sieci gospodarstw agroturystycznych ze szczególnym wykorzystaniem produktu tradycyjnego – Podlaski Szlak Kulinarny,
- pomoc w zakresie stworzenia wspólnej oferty – sieć gospodarstw agroturystycznych.

Formy realizacji to:

- ankieta,
- analiza,
- szkolenia,
- wyjazdy szkoleniowe,
- porady doradcze,
- porady informacyjne.

Oczekiwanyimi efektami są:

- wykonanie analizy gospodarstw agroturystycznych i potencjału rozwojowego,
- wyznaczenie kierunków szkoleniowych dla grup gospodarstw w zależności od ich przygotowania w świadczeniu usług (początkujący, funkcjonujący – z niepełną ofertą, zaawansowani – z pełną ofertą),
- przeszkolenie rolników w ustalonym zakresie,
- powstanie Podlaskiego Szlaku Kulinarnego,
- powstanie sieci gospodarstw agroturystycznych.

5. Programu wspierającego inicjatywy społeczne typu wioski tematyczne, zagrody edukacyjne itp.

Obszary wiejskie województwa podlaskiego nie mogą pochwalić się wieloma inicjatywami lokalnymi, tworzącymi nowe usługi w oparciu o posiadane zasoby lokalne.

W Polsce coraz częściej z dużym powodzeniem finansowym funkcjonują przedsięwzięcia powstałe z inicjatywy aktywnych mieszkańców. Polegają one na wykorzystaniu pomysłów na powstanie oferty pobytowej/szkoleniowej dla osób z zewnątrz (turystów, ludzi zainteresowanych życiem na wsi, kulinariami, zabawą na świeżym powietrzu, odpoczynkiem), którzy szukają nowego rodzaju atrakcji. Przykładem mogą być chociażby wioski: Hobbistów, Gliniana, Bab Pruskich, Strachu, Smaku i wiele innych. Uczestnicy biorą udział w grach terenowych, warsztatach i zabawach, korzystając przy okazji z oferowanego wyżywienia i noclegów. Rolnicy pozyskują z tego dodatkowe dochody, które stają się często podstawowym źródłem finansowania gospodarstw domowych. Inicjatywy tego rodzaju znane są od dawna w krajach Europy Zachodniej, gdzie cieszą się niezmiennie dużym powodzeniem.

W obliczu niedużej liczby tego typu inicjatyw na terenie województwa podlaskiego, PODR w Szepietowie przygotował specjalny program dla rolników i mieszkańców wsi, którzy są zainteresowani podjęciem działalności w tym zakresie. Realizacja planowana jest w następujący sposób:

- dokonanie rozeznania w terenie o już istniejących inicjatywach tego rodzaju i ewentualne zebranie chętnych do rozpoczęcia takiej działalności,
- przeprowadzenie szkoleń dla zainteresowanych,
- przeprowadzenie wyjazdów szkoleniowych prezentujących najlepsze krajowe lub zagraniczne inicjatywy,
- podjęcie działań na rzecz sieciowania oferty w układzie powiatowym i wojewódzkim,
- powołanie podlaskiej grupy/sieci wiosek tematycznych,
- pomoc przy uzyskiwaniu wymaganych pozwoleń lub certyfikatów,
- pomoc przy ewentualnym powstawaniu spółdzielni socjalnych jako ważnego elementu wsparcia finansowego.

Formy realizacji to:

- ankieta,
- analiza,
- szkolenia,
- wyjazdy szkoleniowe,
- porady doradcze,

- porady informacyjne.

Oczekiwanymi efektami są:

- wykonanie analizy aktualnego stanu i możliwości rozwoju idei wiosek tematycznych,
- przeprowadzenie szkoleń dla zainteresowanych grup,
- powstanie grupy inicjatywnej Podlaskiej Sieci Wiosek Tematycznych,
- rozpoczęcie starań związanych z powstaniem spółdzielni socjalnych.

Oferowane rolnikom usługi doradztwa rolniczego powinny przyczyniać się do wzrostu świadomości rolników względem procesów przebiegających w gospodarstwie rolnym, procesów związanych z ochroną środowiska, bezpieczeństwem żywności, zdrowiem publicznym i dobrostanem zwierząt.

1. Zadania nieodpłatne

1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Celem Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie jest przeszkolenie 8119 rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Zadanie to będzie realizowane w formie 714 szkoleń stacjonarnych, 7 konferencji oraz 11 szkoleń wyjazdowych.

1.1 Szkolenia

1.1.1.a Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności rolników z zakresu najnowszych metod produkcji roślinnej planujemy osiągnąć poprzez przeprowadzenie 16 szkoleń w formie warsztatów na temat nowego systemu doradztwa i wspomaganie decyzji w zakresie zwalczania agrofagów oraz progów szkodliwości w zbożach. Warsztaty realizowane będą na plantacjach zbóż w gospodarstwach rolników indywidualnych.

Wzrost powierzchni uprawy kukurydzy w województwie podlaskim stwarza poważne zagrożenie najważniejszego szkodnika gospodarczego kukurydzy – omacnicy prosowianki. Dlatego w 2016 r. na polu doświadczalnym PODR w Szepietowie planujemy zorganizowanie warsztatów na temat nowoczesnej technologii ochrony kukurydzy przed omacnicą prosowianką.

W tematyce: „Transformacja do praktyki rolniczej wyników doświadczeń terenowych” zaplanowano przeprowadzenie 22 szkoleń dla 220 rolników. Zaprezentowane zostaną rolnikom tematy prowadzonych doświadczeń, nowe odmiany roślin uprawnych i ich technologie produkcji.

W zakresie efektywnych technologii produkcji roślinnej na polu doświadczalnym PODR w Szepietowie zaplanowano 3 warsztaty. Zaprezentowane zostaną nowe odmiany roślin uprawnych i technologie produkcji.

1.1.1.b Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

Szybki postęp w produkcji zwierzęcej wymaga od producenta rolnego systematycznego podnoszenia swojej wiedzy i kwalifikacji. Dlatego też PODR zaplanował szkolenia z zakresu najnowszych metod produkcji oraz rozwiązań technologicznych w produkcji zwierzęcej. Dla hodowców bydła mlecznego planowane są szkolenia z zakresu występowania chorób metabolicznych oraz przyczyn ich powstawania, a także zasad wprowadzania postępu biologicznego przy wykorzystaniu m.in. wyników oceny zwierząt.

Hodowcy trzody chlewnej będą mogli poznać najnowocześniejsze metody chowu i hodowli świń.

Województwo podlaskie to jedyny w kraju obszar, na którym stwierdzono przypadki Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF). Wystąpienie choroby spowodowało duże straty ekonomiczne u producentów świń oraz pośrednio w innych gałęziach produkcji rolniczej wynikające z ograniczeń eksportowych. Aby wspierać działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się choroby, zaplanowano wykłady dotyczące bioasekuracji w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą, zarówno w gospodarstwach utrzymujących świnie, jak i inne gatunki zwierząt gospodarskich.

Wystąpienie ASF spowodowało rezygnację części rolników z produkcji trzody chlewnej. Dlatego też na szkoleniach upowszechniane będą alternatywne kierunki produkcji w gospodarstwach.

Z zakresu produkcji zwierzęcej zaplanowano 104 szkolenia w formie wykładów.

1.1.1.c Rachunkowość w gospodarstwach rolnych

W roku 2016 kontynuować będziemy szkolenia dotyczące rachunkowości w gospodarstwach rolnych, uczyć zasad poprawnego wypełniania i zbierania dokumentacji. Planujemy zorganizować 63 szkolenia z zakresu rozliczania podatku VAT, wskazując również na konieczność prowadzenia uproszczonej rachunkowości przy korzystaniu z niektórych działań PROW 2014-2020.

1.1.1.d Rolnictwo ekologiczne

Prowadzone w 2016 roku działania na rzecz rolnictwa ekologicznego uwzględniać będą potrzeby szkoleniowe, dotyczące zarządzania gospodarstwem ekologicznym, obejmujące upowszechnienie innowacyjnych metod w uprawach rolniczych, warzywniczych i sadowniczych, a także obowiązujące procedury i wymogi oraz aspekty marketingu produktów ekologicznych (w tym wymogi jakościowe, oznakowanie, opakowanie). Przeprowadzimy również 13 szkoleń w formie warsztatów przygotowujących rolników do prawidłowego prowadzenia dokumentacji zgodnie z art. 72 i art. 76 rozporządzenia (WE) nr 889/2008, a także dokumentacji wymaganej przy realizacji działań Rolnictwo ekologiczne oraz Program rolnośrodowiskowy.

1.1.1.e Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Województwo podlaskie charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości. W 2010 r. na 10 tys. mieszkańców województwa przypadały 773 podmioty gospodarcze (14 miejsce w kraju) i nadal wyraźnie mniej osób niż w bardziej rozwiniętych regionach Polski decyduje się na prowadzenie działalności gospodarczej. Ponadto nasycenie podmiotami gospodarczymi w województwie wykazuje duże zróżnicowanie wewnętrzne.

W najlepszej sytuacji są miasta oraz gminy położone w pobliżu Białegostoku, Suwałk i Łomży.

Promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców wsi, a także pomoc w tworzeniu „małych firm” jest ważnym elementem rozwijania ekonomicznych podstaw regionu. W roku 2016 zamierzamy przeprowadzić 54 szkolenia z zakresu podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, zakładania firm, pozyskiwania funduszy na działalność pozarolniczą. Planujemy także przeprowadzenie dla co najmniej 30 uczestników zajęć praktycznych z prowadzenia księgowości w małej firmie.

1.1.1.f Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

W ramach działalności szkoleniowej mającej na celu podnoszenia standardów wiejskiego gospodarstwa domowego i jakości życia na obszarach wiejskich planowana jest organizacja 20 szkoleń stacjonarnych dotyczących zasad urządzania zagrody wiejskiej zgodnie z zasadami Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej. Szczególnie eksponować będziemy urządzanie części wypoczynkowej. Łącznie w szkoleniach uczestniczyć będzie co najmniej 210 osób.

1.1.1.g Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Celem realizacji szkoleń z tego zakresu jest umożliwienie producentom rolnym podjęcie odpowiedzialnych decyzji dotyczących pozyskiwania środków przeznaczonych na inwestycje i rozwój gospodarstwa rolnego. Zagadnienia jakie będą omawiane na tych szkoleniach to cele i działania WPR, ogólne założenia i wybrane działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.

Nowy PROW daje możliwości skorzystania ze środków gospodarstwom położonym na terenach Natura 2000 i obszarach OSN. Są też operacje skierowane do małych gospodarstw, które będziemy upowszechnić. Planujemy zorganizowanie 125 szkoleń w zakresie możliwości skorzystania z PROW 2014-2020 przez producentów rolnych.

Ze względu na zlikwidowanie dofinansowania agroturystyki, szczególnego wyjaśnienia wymagają zasady wspierania rozwoju turystyki wiejskiej jako pozarolniczej działalności gospodarczej. Zorganizujemy 12 szkoleń w tym zakresie. Kontynuować będziemy cykl szkoleń rozpoczęty w roku 2015, dotyczący możliwości pozyskiwania środków z PROW 2014-2020 na różnorodne działania pozarolnicze takie jak usługi, przetwórstwo, rzemiosło (28 szkoleń dla co najmniej 280 słuchaczy).

Przyznawanie płatności w ramach wsparcia bezpośredniego i dostosowanie gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności – cross-compliance będzie tematem zaplanowanych 15 szkoleń w formie wykładu.

1.1.1.h Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

Innowacyjne podejście do produkcji rolniczej, zwłaszcza w mniejszych gospodarstwach, to dążenie do sprzedawania z gospodarstwa produktów jak najbardziej przetworzonych i uzyskiwanie z tego powodu maksymalnej ceny. Skuteczność takiego działania można poprawić poprzez łączenie się w organizacje producenckie. W roku 2016 planujemy zorganizować warsztaty z przetwarzania produktów na poziomie gospodarstwa. Weźmie w nich udział co najmniej 60 osób zainteresowanych tego typu działalnością. Planujemy także zorganizować 15 szkoleń z zakresu organizacji grup producenckich, wskazując również na możliwości skorzystania z działań PROW 2014-2020, w ramach których można pozyskać środki na rozpoczęcie działalności i wsparcie na początku funkcjonowania.

1.1.1.i Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W zakresie edukacji rolników i mieszkańców wsi z obowiązujących przepisów prawnych dotyczących gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych zorganizujemy 7 szkoleń w formie wykładów na temat zasad postępowania z odpadami.

1.1.1.j Promocja produktów lokalnych i regionalnych

W roku 2016 kontynuować będziemy działania mające na celu wzrost świadomości wytwórców produktów lokalnych i regionalnych w zakresie zasad, sposobów sprzedaży i promocji produktów. Zapoznawać będziemy z wymaganiami rejestracji na Liście Produktów Tradycyjnych. Działania szkoleniowe wspierać będziemy bezpośrednią pomocą w sporządzaniu dokumentacji.

1.1.1.k Metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

Zwalczanie agrofagów jest jednym z głównych działań rolnika dla zachowania wydajności, jakości i zysku z produkcji rolnej. W ograniczeniu szkodliwości agrofagów ważny jest nie tylko dobór środka ochrony roślin, ale także wyznaczenie optymalnego terminu jego zastosowania. Planujemy przeprowadzenie szkolenia w formie wykładu w tematach:

- Obowiązki rolnika wynikające z wprowadzenia zasad integrowanej ochrony roślin – 14 szkoleń (po 1 w każdym powiecie) celem upowszechniania zasad integrowanej ochrony roślin,
- Integrowana ochrona roślin – monitoring występowania agrofagów w uprawie zbóż – 21 szkoleń,
- Integrowana ochrona roślin – monitoring występowania agrofagów w uprawie roślin strączkowych i motylkowych drobnonasiennych – 12 szkoleń,

- Integrowana ochrona roślin – monitoring występowania agrofagów w uprawie kukurydzy – 13 szkoleń.

W roku 2015 zakończono opracowanie Planów Zadań Ochronnych (PZO) dla poszczególnych obszarów Natura 2000. W związku z tym organizowane będą szkolenia mające na celu poinformowania rolników o wymogach obligatoryjnych i fakultatywnych wynikających z PZO dla obszaru, na którym prowadzą swoje gospodarstwa, a także podniesienie świadomości ekologicznej i zwiększenie aktywizacji na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów Natura 2000 w najbliższej okolicy. W tej tematyce zaplanowano 16 szkoleń w gminach położonych na obszarach Natura 2000.

Z zakresu wykorzystania surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej OZE zaplanowano 3 szkolenia.

1.1.1.l Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego

Kwiaty z bibuły to rękodzieło tradycyjne, decoupage – to nowoczesne techniki rękodzielnicze. Nowatorskie połączenie tych sposobów wytwarzania może stać się interesującym „produktem” dla turystów. W po raz pierwszy zorganizowanych tego typu warsztatach przewidujemy uczestnictwo 25 właścicieli kwater agroturystycznych.

1.1.1.m Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Województwo podlaskie dysponuje dużymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi. Dzięki rozwojowi gospodarczemu staje się coraz bardziej przyjazne turystom. Działalność turystyczna jest ciągle szansą dla wielu mieszkańców obszarów wiejskich. O zakładaniu działalności turystycznej, sposobach funkcjonowania i źródłach finansowania chcemy mówić na 10 szkoleniach zorganizowanych dla co najmniej 100 uczestników z całego województwa

1.1.1.n Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Działania szkoleniowe w zakresie wspierania realizacji programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów OSN (obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych) wynikają z zadań ustawowych doradztwa rolniczego. 30 kwietnia 2016 roku kończy się czteroletni cykl „azotanowy” dla 3 ustanowionych obszarów OSN na terenie województwa podlaskiego. W ramach PROW 2014-2020 skierowane są środki na te obszary. Nastąpiła również zmiana podejścia kierownictwa resortu środowiska i resortu rolnictwa i rozwoju wsi, będąca następstwem orzeczenia TSUE w sprawie C-356/13 do realizacji dyrektywy azotanowej w Polsce. Zmiana ta polega na wdrożeniu Programu działań na terenie całego kraju, bez konieczności wyznaczania OSN-ów. Program działań, który będzie

obowiązywał na terenie całego kraju, zostanie wprowadzony rozporządzeniem Rady Ministrów. W celu prawidłowej realizacji polityki ochrony jakości wody, w tym wymogu dyrektywy azotanowej dotyczącego wdrożenia programu działań, istnieje potrzeba wsparcia rolników w pracach na rzecz ograniczenia strat składników nawozowych, a zwłaszcza azotu i fosforu na poziomie gospodarstwa. W 2016 roku zaplanowano 8 szkoleń dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Rok 2016 będzie drugim rokiem wdrażania działania Rolno-środowiskowo-klimatycznego i działania Rolnictwo ekologiczne objętego PROW 2014-2020, dlatego doradcy rolnośrodowiskowi PODR przeprowadzą 55 szkoleń upowszechniających zasady realizacji tych działań, w tym o obowiązujące procedury, wymogi poszczególnych pakietów programu obowiązki beneficjentów oraz sankcje. Zaproponowano również beneficjentom działania Rolno-środowiskowo-klimatycznego, a także beneficjentom Programu rolnośrodowiskowego objętego PROW 2007-2013 47 szkoleń dotyczących prowadzenia dokumentacji obowiązującej przy ich realizacji.

1.2 Konferencje

W 2016 roku PODR w Szepietowie zaplanował 7 konferencji dla 385 rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

1.2.2.b Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W zakresie produkcji zwierzęcej zaplanowano 3 konferencje obejmujące następujące tematy:

- Wykorzystanie pasz z użytków zielonych w żywieniu bydła – konferencję podczas imprezy wystawienniczo-targowej Zielona Gala;
- Funkcjonalne budownictwo inwentarskie – konferencję dedykowaną w szczególności planującym realizację inwestycji w ramach działania Wsparcie gospodarstw rolnych, zorganizowaną podczas Podlaskich Targów Budownictwa Wiejskiego;
- Żywienia oraz użytkowanie rozplodowego królików – konferencję we współpracy z Instytutem Zootechniki w Balicach.

1.2.2.i Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W województwie podlaskim 34% obszaru objęte jest europejską siecią Natura 2000. Dla obszarów tych do końca 2015 roku opracowane zostały Plany zadań ochrony i Plany ochrony. Podniesienie świadomości ekologicznej społeczności lokalnych, zwiększenie ich aktywizacji na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów Natura 2000 w najbliższej okolicy, a także umiejętność korzystania ze środków PROW 2014-2020 to cel zaplanowanej konferencji.

1.2.2.k Metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

Celem planowanych konferencji będzie upowszechnianie metody ochrony upraw przed chorobami i szkodnikami – zgodnych z założeniami integrowanej ochrony roślin. Zaplanowano 2 konferencje z zakresu innowacyjnych rozwiązań w produkcji zbóż jakościowych i nowoczesnej techniki stosowania środków ochrony roślin.

1.3 Wyjazdy szkoleniowe

1.3.3.a Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

W miesiącach maj-czerwiec zaplanowano 5 wyjazdów szkoleniowych pod nazwą Podlaskie Dni Pola. W trakcie lustracji doświadczeń i wdrożeń zapoznawać będziemy rolników z najnowszymi technologiami w produkcji roślin uprawnych ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian oraz ochroną poszczególnych gatunków.

1.3.3.e Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Wyjazdy szkoleniowe są jedną z najbardziej skutecznych metod przekazania wiedzy i pokazania dobrych praktyk w dziedzinie, której dotyczą. W roku 2016 zorganizujemy 4 wyjazdy szkoleniowe do małych serowarni celem zapoznania uczestników z urządzeniem, wyposażeniem i produkcją serów.

Tabela 25. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	1.1	1.1 SZKOLENIA	714	7464	
	1.1.1.a	1.a Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	42	525	
1	1.1.1.a.1	Transformacja do praktyki rolniczej wyników doświadczeń terenowych - wykład	22	220	SPR/DT
2	1.1.1.a.2	Prezentacja doświadczeń i kolekcji kukurydzy na polu doświadczalnym - warsztaty	3	105	SPR/DT
3	1.1.1.a.3	Systemy wsparcia decyzji w zakresie zwalczania agrofagów oraz progi szkodliwości w zbożach - warsztaty	16	165	SPR/PR
4	1.1.1.a.4	Nowoczesna technologia ochrony kukurydzy przed omacnicą prosowianką - warsztaty	1	35	SPR/PR
	1.1.1.b	1.b Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	104	1125	
5	1.1.1.b.1	Choroby metaboliczne krów mlecznych – objawy, przyczyny i profilaktyka powstawania zaburzeń - wykład	28	305	SPR/PZ
6	1.1.1.b.2	Nowoczesne metody produkcji trzody chlewnej - wykład	3	30	SPR/PZ
7	1.1.1.b.3	Jak uzyskać postęp hodowli oraz dobrą zdrowotność, płodność i długowieczność krów? - wykład	36	395	SPR/PZ
8	1.1.1.b.4	Bioasekuracja w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą - wykład	34	365	SPR/PZ
9	1.1.1.b.5	Alternatywne kierunki produkcji w gospodarstwach, które zrezygnowały z chowu trzody chlewnej w wyniku wystąpienia ASF w Polsce - wykład	3	30	SPR/PZ
	1.1.1.c	1.c Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	63	625	
10	1.1.1.c.1	Podatek VAT w rolnictwie - wykład	63	652	DZE

	1.1.1.d	1.d Rolnictwo ekologiczne	18	180	
11	1.1.1.d.1	Wybrane elementy zarządzania gospodarstwem ekologicznym - wykład	4	40	SPR/OŚ
12	1.1.1.d.2	Ekologiczna uprawa roślin jagodowych i sadowniczych - wykład	1	10	SPR/OŚ
13	1.1.1.d.3	Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie ekologicznym. Procedury kontroli gospodarstwa - warsztaty	13	130	SPR/OŚ
	1.1.1.e	1.e Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	57	570	
14	1.1.1.e.1	Zasady sprzedaży produktów z gospodarstwa rolnego (dostawy bezpośrednie, sprzedaż bezpośrednia, MOL) - wykład	8	80	DZP/GA
15	1.1.1.e.2	Przedsiębiorczość społeczna, czyli grupowe współdziałanie realizowane poprzez różne formy (odpłatna działalność pożytku publicznego stowarzyszenia,...	8	80	DZP/PC
16	1.1.1.e.3	Możliwości pozyskiwania środków na działalność pozarolniczą i tworzenie nowych miejsc pracy - wykład	17	170	DZP/PC
17	1.1.1.e.4	Podjęcie własnej działalności gospodarczej - wykład	21	210	DZP/PC
18	1.1.1.e.5	Aspekty prawne i podatkowe w podejmowaniu i prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich - warsztaty	3	30	DZP/PC
	1.1.1.f	1.f Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	20	210	
19	1.1.1.f.1	Zagospodarowanie zagrody wiejskiej zgodnie z KDPR - wykład	20	210	DZP/GA
	1.1.1.g	1.g Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych	180	1862	
20	1.1.1.g.1	Zasady przyznawania płatności w ramach wsparcia bezpośredniego - wykład	15	165	SPR/PR
21	1.1.1.g.2	Fundusze unijne 2014-2020 wspierające rozwój turystyki wiejskiej - wykład	12	120	DZP/GA
22	1.1.1.g.3	Nowe perspektywy finansowania PROW 2014-2020 ze szczególnym uwzględnieniem działalności pozarolniczej - wykład	28	280	DZP/PC
23	1.1.1.g.4	Perspektywy finansowe PROW 2014-2020 skierowane do producentów rolnych - wykład	125	1297	DZE
	1.1.1.h	1.h Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	21	210	
24	1.1.1.h.1	Przetwarzanie produktów rolniczych na poziomie gospodarstwa - warsztaty	6	60	DZP/PC
25	1.1.1.h.2	Organizacja grup producentów - wykład	15	150	DZP/PC
	1.1.1.i	1.i Zarządzanie gospodarstwem rolnym	7	70	
26	1.1.1.i.1	Zasady postępowania z odpadami z gospodarstw domowych i rolnych - wykład	7	70	SPR/OŚ
	1.1.1.j	1.j Promocja produktów lokalnych i regionalnych	1	10	
27	1.1.1.j.1	Zasady rejestracji produktów na LPT i sposoby ich promowania - wykład	1	10	DZP/GA
	1.1.1.k	1.k Metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska /7/	79	810	
28	1.1.1.k.1	Obowiązki rolnika wynikające z wprowadzenia zasad integrowanej ochrony roślin - wykład	14	145	SPR/PR
29	1.1.1.k.2	Integrowana ochrona roślin – monitoring występowania agrofagów w uprawie zbóż - wykład	21	215	SPR/PR
30	1.1.1.k.3	Integrowana ochrona roślin – monitoring występowania agrofagów w uprawie roślin strączkowych i motylkowych drobnonasiennych - wykład	12	125	SPR/PR
31	1.1.1.k.4	Integrowana ochrona roślin – monitoring występowania agrofagów w uprawie kukurydzy - wykład	13	135	SPR/PR

32	1.1.1.k.6	Prowadzenie działalności rolniczej na obszarach chronionych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów NATURA 2000 - wykład	16	160	SPR/OŚ
33	1.1.1.k.7	Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej OZE - wykład	3	30	SPR/OŚ
	1.1.1.l	1.l Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego /8/	12	140	
34	1.1.1.l.1	Rękodzielo ludowe wczoraj i dziś – kwiaty z bibuły i decoupage - warsztaty	1	25	DZP/GA
35	1.1.1.l.2	Zasady estetycznego zagospodarowania przydomowych ogrodów - wykład	1	15	DZP/GA
	1.1.1.m	1.1.1.m Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	10	100	
36	1.1.1.m.1	Organizacja działalności turystycznej, w tym agroturystycznej - wykład	10	100	DZP/GA
	1.1.1.n	1.n Realizacja zadań wynikających z pr.rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	110	1100	
37	1.1.1.n.1	Ochrona wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych - wykład	8	80	SPR/OŚ
38	1.1.1.n.2	Działania rolnośrodowiskowo-klimatyczne i rolnictwo ekologiczne w PROW 2014-2020 - wykład	55	550	SPR/OŚ
39	1.1.1.n.3	Prowadzenie dokumentacji obowiązującej przy realizacji działań środowiskowych PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020 - warsztaty	47	470	SPR/OŚ
	1.2	1.2. KONFERENCJE	7	385	
	1.2.2.b	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	3	150	
40	1.2.2.b.1	Fizjologia trawienia, żywienie oraz użytkowanie rozplodowe królików, ochrona zdrowia i profilaktyka – konferencja	1	40	SPR/PZ
41	1.2.2.b.2	Funkcjonalne budownictwo inwentarskie - konferencja	1	50	SPR/PZ
42	1.2.2.b.3	Pasze z użytków zielonych niezastąpionym komponentem dla bydła - konferencja	1	60	SPR/PZ
	1.2.2.i	2.i Zarządzanie gospodarstwem rolnym	1	40	
43	1.2.2.i.1	Zarządzanie gospodarstwem rolnym na obszarach NATURA 2000 z wykorzystaniem środków PROW 2014 - 2020 - konferencja	1	40	SPR/OŚ
	1.2.2.k	2.k Metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska /7/	3	195	
44	1.2.2.k.1	Innowacyjne rozwiązania w produkcji zbóż jakościowych - konferencja	1	100	SPR/PR
45	1.2.2.k.2	Nowoczesna technika stosowania środków ochrony roślin - konferencja	1	60	SPR/PR
46	1.2.2.k.3	Siew rzepaku w szerokich rzędach – nowe rozwiązania w uprawie - konferencja	1	35	SPR/PR
	1.3	3. WYJAZDY SZKOLENIOWE	11	270	
	1.3.3.a	3.a Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	5	170	
47	1.3.3.a.1	Podlaskie Dni Pola - seminarium	5	170	SPR/DT
	1.3.3.e	3.e Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	6	100	
48	1.3.3.e.1	Produkcja serów dojrzewających w małej lokalnej serowni województwa podlaskiego - seminarium	2	40	DZP/PC
49	1.3.3.e.2	Jak urządzić i wyposażyć małą serownię? - seminarium	4	60	DZP/PC
RAZEM:			732	8119	

2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

W 2016 roku Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie planuje udzielenie 39367 porad informacyjnych rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich, wydanie 8 broszur i 1 ulotki, opublikowanie 379 informacji na stronie internetowej, przygotowanie 333 publikacji do miesięcznika „Wiadomości Rolnicze”, zorganizowanie 32 stoisk informacyjno-promocyjnych PODR.

2.1 Porady informacyjne

Z zakresu technologii produkcji roślinnej zaplanowano udzielenie 7301 porad dotyczących innowacji technologicznych w produkcji roślinnej, zwalczania chorób, szkodników i chwastów w ramach integrowanej ochrony roślin, poprawy efektywności produkcji roślinnej, propagowania odmian roślin uprawnych z listy zalecanych odmian w województwie podlaskim, racjonalizacji ochrony chemicznej roślin oraz zasad prawidłowego nawożenia.

Kolejny rok realizowane będzie doradztwo związane z upowszechnianiem wiedzy na temat rozwiązań technologicznych zapewniających spełnienie wymogów wzajemnej zgodności w produkcji rolniczej. Ich przestrzeganie jest warunkiem otrzymania w pełnej wysokości dopłat w ramach wsparcia bezpośredniego. Planujemy udzielenie 749 porad z zakresu cross-compliance i 2964 porad dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych.

Porady z zakresu produkcji zwierzęcej zaplanowane do realizacji w 2016 roku obejmują zagadnienia dotyczące zasad wzajemnej zgodności, pomocy we właściwym rozpoznaniu potrzeb gospodarstwa i zdiagnozowaniu problemów oraz wskazaniu możliwych rozwiązań technologiczno-organizacyjnych. Kluczowym działaniem będzie doradztwo z zakresu minimalnych wymagań, na potrzeby którego zaplanowano 1951 porad. Podlascy rolnicy wykazują duże zapotrzebowanie na doradztwo technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie zwierząt gospodarskich. Z tego działania zaplanowano 798 porad. Nieodłącznym elementem wyżej wymienionych tematów jest prawidłowe żywienie zwierząt gospodarskich – zaplanowano 721 porad.

Bardzo ważnym elementem w produkcji zwierzęcej jest bezpieczeństwo i higiena pracy, zoohigiena oraz bioasekuracja. Upowszechniane będą zasady bioasekuracji zwierząt oraz udzielana będzie pomoc hodowcom rezygnującym z chowu trzody chlewnej w związku z wystąpieniem ASF. W tym bloku tematycznym zaplanowano 1730 porad.

W 2015 roku przestały obowiązywać limity produkcji mleka, które w pewien sposób regulowały rynek. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obawiając się nadmiernego rozregulowania rynku mleka, wprowadziło tzw. „pakiet mleczny”, który ma go stabilizować. W tym zakresie zaplanowano 134 porady.

Ważnym elementem ekosystemu, a szczególnie rolnictwa, są pszczoły. Dlatego też PODR w Szepietowie przewidział porady z zasad prowadzenia pasieki amatorskiej i towarowej.

W 2016 roku realizowane będą porad informacyjnych z zakresu ekonomiki rolnictwa, podatków i ubezpieczeń gospodarstw rolnych. Bazując na zdobytym dotychczasowym doświadczeniu, przewidujemy udzielenie co najmniej 5034 porad z tego zakresu.

Liczymy na większe zainteresowanie rolników działaniami PROW 2014–2020. Szacujemy, że w tym zakresie udzielimy 8958 porad.

Zaplanowano 7801 porad informacyjnych z zakresu ochrony środowiska i działania rolno-środowiskowo-klimatycznego i rolnictwa ekologicznego. Obejmują one 305 porad informacyjnych, skierowanych do rolników, których gospodarstwa w całości bądź w części położone są na obszarach NATURA 2000, dotyczących wymogów wynikających z PZO i PO wprowadzonych na obszarach Natura 2000 oraz innych wymogów regulowanych prawem krajowym i UE. 510 porad informacyjnych skierowanych będzie do rolników, których w sposób szczególny dotyczy obowiązek ochrony wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych wynikający z Programu działań. Zaplanowano 1070 porad istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska dotyczących zagadnień gospodarki wodnej i wodno-ściekowej, postępowania z odpadami w gospodarstwie rolnym i praktyk rolniczych ograniczających erozję gleby. Przewidziano 410 porad indywidualnych na temat wykorzystania surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej.

Na zapotrzebowanie rolników i zarządców zainteresowanych działaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym i beneficjentów tego działania z 2015 roku zaplanowano udzielenie 2188 porad informacyjnych, dotyczących wymogów prawnych systemu rolnictwa ekologicznego oraz innowacji w produkcji roślinnej, sadowniczej, warzywniczej i w produkcji zwierzęcej. Planuje się także udzielenie 1113 porad rolnikom, zarządcom zainteresowanym działaniem Rolnictwo ekologiczne i beneficjentom tego działania z 2015 roku w zakresie minimalnych wymogów dla gospodarstw uczestniczących w działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym oraz wymogów szczegółowych poszczególnych pakietów i wariantów. Zaplanowano 1388 porad wspierających beneficjentów realizujących Program rolnośrodowiskowy (PROW 2007-2013) i 101 porad dotyczących działania Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (PROW 2014-2020).

Specjaliści PODR doradztwem obejmują około 1500 gospodarstw ekologicznych. Na zapotrzebowanie tej grupy zaplanowano 465 porad informacyjnych z zarządzania gospodarstwem ekologicznym, dotyczących zarówno wymogów prawnych systemu rolnictwa ekologiczne, jak też innowacji w produkcji roślinnej, sadowniczej, warzywniczej i w

produkcji zwierzęcej. Planuje się również udzielenie 251 porad z zakresu uczestnictwa rolników w systemach jakości żywności – rolnictwo ekologiczne.

Istotnym elementem pracy doradczej realizowanej przez specjalistów PODR w roku 2016 będzie udzielanie porad informacyjnych z zakresu wzrostu jakości życia rodzin wiejskich, agroturystyki, wytwarzania oraz produktów lokalnych i tradycyjnych. Bazując na zdobytym dotychczas doświadczeniu przewidujemy udzielenie co najmniej 3380 porad z tego zakresu. Uzupełnieniem realizowanych form oświatowych z zakresu przedsiębiorczości będą porady informacyjne na temat zakładania i funkcjonowania małych firm, tworzenia przedsięwzięć społecznych, budowy kapitału społecznego. W tych innowacyjnych dla mieszkańców wsi obszarach wiedzy przewidujemy udzielenie 1076 porad informacyjnych. Na większe zapotrzebowanie liczymy w dziedzinie poradnictwa z zakresu poszczególnych działań PROW 2014–2020. Tylko w działaniach pozarolniczych przewidujemy udzielenie 2718 porad.

Tabela 26. Porady informacyjne

Lp.	Symbol zadania	Temat zadania	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	2.1	PORADY INFORMACYJNE	39137	39137	
	2.1.1	Technologie produkcji roślinnej	7301	7301	
1	2.1.1.1	Innowacje technologiczne w produkcji roślinnej	430	430	SPR/PR
2	2.1.1.2	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności dla gospodarstw rolnych w produkcji roślinnej	749	749	SPR/PR
3	2.1.1.3	Informacja dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych	2964	2964	SPR/PR
4	2.1.1.4	Zwalczanie chorób, szkodników i chwastów w integrowanej ochronie roślin	915	915	SPR/PR
5	2.1.1.5	Poprawa efektywności produkcji roślinnej w poszczególnych uprawach	450	450	SPR/PR
6	2.1.1.6	Propagowanie odmian roślin uprawnych z listy zalecanych odmian w województwie podlaskim	725	725	SPR/PR
7	2.1.1.7	Racjonalizacja ochrony chemicznej roślin uprawnych	463	463	SPR/PR
8	2.1.1.8	Zasady prawidłowego nawożenia w uprawach rolniczych	605	605	SPR/PR
	2.1.2	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie zwierząt	798	798	
9	2.1.2.1	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie bydła mlecznego	410	410	SPR/PZ
10	2.1.2.2	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie bydła mięsnego	190	190	SPR/PZ
11	2.1.2.3	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie trzody chlewnej	96	96	SPR/PZ
12	2.1.2.4	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie drobiu	29	29	SPR/PZ
13	2.1.2.5	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie koni	35	35	SPR/PZ
14	2.1.2.6	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie owiec	22	22	SPR/PZ
15	2.1.2.7	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie pozostałych zwierząt	16	16	SPR/PZ

	2.1.3	Zasady prawidłowego żywienia zwierząt	721	721	
16	2.1.3.1	Zasady prawidłowego żywienia bydła mlecznego	350	350	SPR/PZ
17	2.1.3.2	Zasady prawidłowego żywienia bydła mięsnego	182	182	SPR/PZ
18	2.1.3.3	Zasady prawidłowego żywienia trzody chlewnej	103	103	SPR/PZ
19	2.1.3.4	Zasady prawidłowego żywienia drobiu	25	25	SPR/PZ
20	2.1.3.5	Zasady prawidłowego żywienia koni	29	29	SPR/PZ
21	2.1.3.6	Zasady prawidłowego żywienia owiec	22	22	SPR/PZ
22	2.1.3.7	Zasady prawidłowego żywienia pozostałych zwierząt	10	10	SPR/PZ
	2.1.4	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta	1951	1951	
23	2.1.4.1	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących cielęta	562	562	SPR/PZ
24	2.1.4.2	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw produkujących mleko	852	852	SPR/PZ
25	2.1.4.3	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących trzodę chlewną	206	206	SPR/PZ
26	2.1.4.4	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących żywiec wołowy	290	290	SPR/PZ
27	2.1.4.5	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących brojlery kurze	41	41	SPR/PZ
	2.1.5	Zoohigiena, bioasekuracja i bezpieczeństwo i higiena pracy	1730	1730	
28	2.1.5.1	Budowa, modernizacja i rozbudowa budynków inwentarskich dostosowanych do obowiązujących przepisów prawnych i wymogów zoohigienicznych	625	625	SPR/PZ
29	2.1.5.2	Wykorzystanie raportów wynikowych do poprawy statusu zdrowotnego krów oraz wyników produkcyjnych	63	63	SPR/PZ
30	2.1.5.3	Zasady bioasekuracji dotyczące Afrykańskiego Pomoru Świń w gospodarstwach rolnych	192	192	SPR/PZ
31	2.1.5.4	Pomoc hodowcom rezygnującym z chowu trzody chlewnej w związku z wystąpieniem Afrykańskiego Pomoru Świń	50	50	SPR/PZ
32	2.1.5.5	Bioasekuracja w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie	165	165	SPR/PZ
33	2.1.5.6	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy chowie i hodowli zwierząt gospodarskich	365	365	SPR/PZ
34	2.1.5.7	Upowszechnianie Ustawy o ochronie zwierząt	270	270	SPR/PZ
	2.1.6	Inne z produkcji zwierzęcej	239	239	
35	2.1.6.1	Prowadzenie pasieki amatorskiej i towarowej	105	105	SPR/PZ
36	2.1.6.2	Zasady organizacji rynku mleka – pakiet mleczny	134	134	SPR/PZ
	2.1.7	Ochrona środowiska i działania rolnośrodowiskowo-klimatyczne i rolnictwo ekologiczne	7801	7801	
37	2.1.7.1	Minimalne wymogi dla gospodarstw uczestniczących w działaniu rolnośrodowiskowo-klimatycznym	742	742	SPR/OŚ
38	2.1.7.2	Minimalne wymogi dla gospodarstw uczestniczących w działaniu Rolnictwo ekologiczne	421	421	SPR/OŚ
39	2.1.7.3	Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne (PROW 2014-2020)	1446	1446	SPR/OŚ
40	2.1.7.4	Działanie rolnictwo ekologiczne (PROW 2014-2020)	692	692	SPR/OŚ
41	2.1.7.5	Działanie: Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (PROW 2014-2020)	101	101	SPR/OŚ
42	2.1.7.6	Gospodarka wodna i wodno-ściekowa	420	420	SPR/OŚ
43	2.1.7.7	Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym	492	492	SPR/OŚ
44	2.1.7.8	Zarządzanie ekologicznym gospodarstwem rolnym	465	465	SPR/OŚ
45	2.1.7.9	Prowadzenie działalności rolniczej na obszarach prawnie chronionych	305	305	SPR/OŚ
46	2.1.7.10	Ochrona wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych	510	510	SPR/OŚ

47	2.1.7.11	Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej	410	410	SPR/OŚ
48	2.1.7.12	Praktyki rolnicze ograniczające erozję gleby	158	158	SPR/OŚ
49	2.1.7.13	Działania: Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności PROW 2007-2013 i wsparcie na przystępowanie do systemów jakości żywności PROW 2014-2020	251	251	SPR/OŚ
50	2.1.7.14	Wsparcie rolników realizujących Program rolnośrodowiskowy (PROW 2007-2013)	1388	1388	SPR/OŚ
	2.1.8	Wzrost jakości życia, agroturystyka, produkt lokalny	3388	3388	
51	2.1.8.1	Rozwój turystyki wiejskiej w tym agroturystyki	561	561	DZP/GA
52	2.1.8.2	Zachowanie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w gospodarstwie rolnym	795	795	DZP/GA
53	2.1.8.3	Upowszechnianie zdrowego stylu życia	833	833	DZP/GA
54	2.1.8.4	Produkt lokalny, tradycyjny, regionalny	500	500	DZP/GA
55	2.1.8.5	Tworzenie i funkcjonowanie zagród edukacyjnych	193	193	DZP/GA
56	2.1.8.6	Sprzedaż produktów z gospodarstwa	506	506	DZP/GA
	2.1.9	Przedsiębiorczość, kapitał ludzki, ekonomia społeczna	1076	1076	
57	2.1.9.1	Przedsiębiorczość, dodatkowe źródła dochodów	620	620	DZP/PC
58	2.1.9.2	Rozwój kapitału społecznego (NGOs, przedsiębiorczość społeczna)	456	456	DZP/PC
	2.1.10	Działania PROW	8958	8958	
59	2.1.10.1	Pozyskiwanie środków przez organizacje pozarządowe, samorządy i przedsiębiorców za pośrednictwem Lokalnych Grup Działania (PROW 2014 – 2020)	420	420	DZP/PC
60	2.1.10.2	Tworzenie grup i organizacji producenckich w tym korzystanie ze środków PROW 2014 - 2020	341	341	DZP/PC
61	2.1.10.3	PROW 2014 – 2020 Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych	647	647	DZP/PC
62	2.1.10.4	PROW 2014 – 2020 Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	372	372	DZP/PC
63	2.1.10.5	PROW 2014 – 2020 „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”	890	890	DZP/PC
64	2.1.10.6	PROW 2007 –2013 – Ułatwianie startu młodym rolnikom	433	433	DZE
65	2.1.10.7	PROW 2014 –2020 – Modernizacja gospodarstw rolnych	1951	1951	DZE
66	2.1.10.8	PROW 2014 –2020 – Premia dla młodych rolników	1098	1098	DZE
67	2.1.10.9	PROW 2014 –2020 – Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich działań	105	105	DZE
68	2.1.10.10	PROW 2014 –2020 – Restrukturyzacja małych gospodarstw	1533	1533	DZE
69	2.1.10.11	PROW 2014 –2020 – Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	584	584	DZE
70	2.1.10.12	PROW 2014 –2020 – Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000	338	338	DZE
71	2.1.10.13	PROW 2014 –2020 – Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN	246	246	DZE
	2.1.11	Doradztwo ekonomiczne i podatki i ubezpieczenia w rolnictwie	5034	5034	
72	2.1.11.1	Doradztwo ekonomiczne	1985	1985	DZE
73	2.1.11.2	Podatki w rolnictwie	2184	2184	DZE
74	2.1.11.3	Analiza kosztów produkcji	333	333	DZE
75	2.1.11.4	Ubezpieczenia obowiązkowe w rolnictwie	532	532	DZE
	2.1.12	Inne	140	140	
76	2.1.12.1	Działalność szkoleniowa PODR w Szepietowie	140	140	MDW/IP
RAZEM:			39137	39137	

2.2 Wydawnictwa

Wsparciem działań PODR w zakresie popularyzacji wiedzy i informacji rolniczej będą wydawnictwa w formie broszur i ulotek. Plan wydawniczy na 2016 rok obejmuje 8 tytułów o tematyce specjalistycznej.

Działalność informacyjna będziemy realizować za pośrednictwem strony internetowej. Zamieścimy tam 379 publikacji w formie artykułów, notatek prasowych. Publikacje lokowane będą w kategoriach: Aktualności, Imprezy targowe, Wydawnictwa, Programy i projekty, Produkcja roślinna, Produkcja zwierzęca, Ekonomika, Ochrona środowiska, Ekologia, Przedsiębiorczość, Agroturystyka, Dom i Rodzina, Szkolenia.

Główną pozycją wydawniczą w 2016 roku będzie miesięcznik „Wiadomości Rolnicze”, który redagowany jest przez PODR w Szepietowie od 1990 roku. Miesięcznik jest fachowym czasopismem rolniczym o charakterze informacyjno-poradniczym. Na łamach „Wiadomości Rolnicze” planowane są tematy związane ściśle ze specyfiką rolnictwa województwa podlaskiego. Dotyczyć będą integrowanej ochrony roślin, chowu i hodowli zwierząt, rolnictwa ekologicznego, gospodarstw agroturystycznych. Zaplanowano 333 artykuły, które przygotowują specjaliści PODR.

Tabela 27. Wydawnictwa

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	2.2.1	Broszury	8	0	
1	2.2.1.1	Odnawialne źródła energii w województwie podlaskim - broszura	1	0	SPR/OŚ
2	2.2.1.2	Ochrona wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych- broszura	1	0	SPR/OŚ
3	2.2.1.3	Wyniki doświadczeń terenowych za rok 2015 - broszura	1	0	SPR/DT
4	2.2.1.4	Przewodnik pola doświadczalnego PODR w Szepietowie - broszura	1	0	SPR/PR
5	2.2.1.5	Zdrowy styl życia - porady i przepisy kulinarne - broszura	1	0	DZP/GA
6	2.2.1.6	Nasadzenia ozdobne w wiejskich ogrodach przydomowych - broszura	1	0	DZP/GA
7	2.2.1.7	Rozwój lokalny kierowany przez społeczność – metoda rozwoju obszarów wiejskich przy wsparciu środków zaangażowanych w LGD - broszura	1	0	DZP/PC
8	2.2.1.8	Poradnik dla gospodarstw rolnych prowadzących dostawy bezpośrednie i sprzedaż bezpośrednią - broszura	1	0	DZP/PC
	2.2.2	Materiały informacyjne na stronę internetową	379	0	
9	2.2.2.1	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: produkcja roślinna	26	0	SPR/PR
10	2.2.2.2	Udostępnianie informacji na stronie internetowej PODR: doświadczalnictwo	10	0	SPR/DT
11	2.2.2.3	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: produkcja zwierzęca	39	0	SPR/PZ
12	2.2.2.4	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: rolnictwo ekologiczne	12	0	SPR/OŚ

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
13	2.2.2.5	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: ochrona środowiska	22	0	SPR/OŚ
14	2.2.2.6	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: programy środowiskowe, PROW	10	0	SPR/OŚ
15	2.2.2.7	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: OSN	3	0	SPR/OŚ
16	2.2.2.8	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: Energia odnawialna	4	0	SPR/OŚ
17	2.2.2.9	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: Natura 2000	5	0	SPR/OŚ
18	2.2.2.10	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: przedsiębiorczość, kapitał ludzki, ekonomia społeczna	37	0	DZP/PC
19	2.2.2.11	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: wzrost jakości życia, agroturystyka, produkt lokalny	30	0	DZP/GA
20	2.2.2.12	Udostępnienie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: ekonomika	56	0	DZE
21	2.2.2.13	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej – ceny targowiskowe	52	0	DZE
22	2.2.2.14	Udostępnianie informacji na stronie internetowej PODR: wydarzenia, zaproszenia inicjatywy	19	0	MDW/IP
23	2.2.2.15	Udostępnianie informacji na stronie internetowej PODR: aktualności	43	0	MDW/IP
24	2.2.2.16	Udostępnianie informacji rolniczej na stronie internetowej PODR: szkolenia	11	0	MDW/IP
	2.2.3	Ulotki	1	0	
25	2.2.3.1	Jak założyć grupę producentów w ramach PROW 2014-2020 - ulotka	1	0	DZP/PC
	2.2.4	Materiały informacyjne do miesięcznika PODR Wiadomości Rolnicze (część nieodpłatna)	333	0	
26	2.2.4.1	Udostępnianie informacji do Wiadomości Rolniczych: produkcja roślinna	24	0	SPR/PR
27	2.2.4.2	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: doświadczalnictwo	15	0	SPR/DT
28	2.2.4.3	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: produkcja zwierzęca	50	0	SPR/PZ
29	2.2.4.4	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: rolnictwo ekologiczne	21	0	SPR/OŚ
30	2.2.4.5	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: ochrona środowiska	22	0	SPR/OŚ
31	2.2.4.6	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: program rolnośrodowiskowo-klimatyczny	12	0	SPR/OŚ
32	2.2.4.7	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: OSN	4	0	SPR/OŚ
33	2.2.4.8	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: rozwój przedsiębiorczości, kapitał ludzki i ekonomia społeczna	38	0	DZP/PC
34	2.2.4.9	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: wzrost jakości życia, agroturystyka, produkt lokalny	33	0	DZP/GA
35	2.2.4.10	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: ekonomika	58	0	DZE
36	2.2.4.11	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych – ceny targowiskowe	11	0	DZE
37	2.2.4.12	Udostępnianie informacji w Wiadomościach Rolniczych – środki do produkcji rolnej	11	0	DZE

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
38	2.2.4.13	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: Z województwa	15	0	MDW/IP
39	2.2.4.14	Udostępnianie informacji rolniczej w Wiadomościach Rolniczych: Inne	19	0	MDW/IP
	2.3	POZOSTAŁE	687	0	
	2.3.4	Stoisko informacyjne	32	0	
40	2.3.4.1	Udostępnianie informacji rolniczej na imprezach lokalnych	27	0	MDW/IP
41	2.3.4.2	Udostępnianie informacji rolniczej na imprezach targowo-wystawienniczych PODR	5	0	MDW/IP
	2.2.3.5	Inne	655	180	
42	2.3.5.1	Udostępnianie informacji rolniczej wspierającej rozwój produkcji rolniczej w Bibliotece fachowej PODR	180	180	MDW/IP
43	2.3.5.2	Udostępnianie informacji rolniczej wspierającej rozwój produkcji rolniczej na tablicach ogłoszeniowych	475	0	MDW/IP
44.	2.3.5.2	Udostępnianie informacji rolniczej wspierającej rozwój produkcji rolniczej na facebook'u PODR	230	0	MDW/IP
		RAZEM:	1638	180	

3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W 2016 roku doradcy PODR w Szepietowie będą udzielali pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie nabycia lub uzupełnienia przez nich formalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych uzyskaniem tytułu zawodowego w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.

Będziemy udzielali informacji w zakresie reorientacji zawodowej. Planowane jest udzielenie 87 informacji.

Tabela 28. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Lp.	Symbol zadania	Temat zadania	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	3.1	Informacja	87	87	
1	3.1.1	Podnoszenie kwalifikacji	57	57	MDW
2	3.1.2	Reorientacja zawodowa	30	30	MDW
	3.5	Pozostałe	7	7	
3	3.5.1	Procedura wystawiania duplikatów zaświadczeń ze szkoleń i kursów	7	7	MDW
		RAZEM:	94	94	

4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

W 2016 r. priorytetem będzie realizacja działań mających na celu pomoc rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w efektywnym wykorzystaniu środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, dostępnych w ramach poszczególnych działań w zakresie PROW 2014-2020.

Będziemy doradzać rolnikom w zakresie zasad przyznawania płatności w ramach wsparcia bezpośredniego i płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub ograniczeniami ONW. Zaplanowano 74 porady doradcze.

Upowszechniać będziemy problematyka dostosowywania gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności w zakresie ochrony środowiska, zdrowia publicznego, dobrostanu zwierząt, zdrowotności roślin, zasad dobrej kultury rolnej oraz warunków BHP.

Realizować będziemy porady doradcze związane z pozyskiwaniem dofinansowania do działalności rolniczej i pozarolniczej z funduszy unijnych w ramach działań PROW 2014-2020, a także innych dostępnych funduszy. W roku 2016 będziemy wspierali mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie:

- wyliczenie standardowej produkcji (SO) w gospodarstwie rolnym – 165 porad,
- kryteria przystąpienia do działania PROW 2014-2020 przez producentów rolnych – 168 porad.

W 2016 roku planujemy 12 porad doradczych na temat inwestycji w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (PROW 2014-2020).

Ważną z punktu widzenia odbiorców częścią pracy doradczej PODR są indywidualne i grupowe porady doradcze związane z pozyskiwaniem dofinansowania do działalności rolniczej i pozarolniczej z funduszy unijnych w ramach działań PROW 2014-2020, a także innych dostępnych funduszy. W roku 2016 będziemy wspierali mieszkańców obszarów wiejskich w następujących tematach:

- „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” – dotyczy funduszu PROW 2014–2020 i RPOWP (Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego)
- Organizacja grup producenckich z wykorzystaniem środków PROW 2014-2020
- Pozyskiwanie środków dla NGOs – dotyczy funduszy POWER i POFIO (Program operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój i Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich)

- Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich - kryteria dostępu – dotyczy PROW 2014-2020.

Planujemy zrealizowanie 256 porad indywidualnych i 80 porad grupowych z opisanego zakresu.

Tabela 29. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	4.1	INDYWIDUALNE PORADY DORADCZE	696	696	
	4.1.1	Pozyskiwanie środków pochodzących z PROW	683	683	
1	4.1.1.1	Zasady przyznawania płatności w ramach wsparcia bezpośredniego i płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub ograniczeniami ONW	74	74	SPR/PR
2	4.1.1.2	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności: cross-compliance dla gospodarstw rolnych objętych systemem wsparcia bezpośredniego	8	8	SPR/PR
3	4.1.1.3	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (PROW 2014-2020)	12	12	SPR/OŚ
4	4.1.1.4	Pomoc w korzystaniu z działania PROW „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność)”	54	54	DZP/PC
5	4.1.1.5	Organizacja grup producenckich z wykorzystaniem środków PROW 2014-2020	41	41	DZP/PC
6	4.1.1.6	Możliwości skorzystania z działania PROW 2014–2020 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” - kryteria dostępu	161	161	DZP/PC
7	4.1.1.7	Wyliczenie standardowej produkcji (SO) w gospodarstwie rolnym	165	165	DZE
8	4.1.1.8	Kryteria przystąpienia do działania PROW 2014-2020 przez producentów rolnych	168	168	DZE
	4.1.4	Pozyskiwanie środków z innych instytucji krajowych	13	13	
9	4.1.4.1	Zasady przyznawania dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego	13	13	SPR/PR
	4.2	GRUPOWE PORADY DORADCZE	80	254	
	4.2.1	Pozyskiwanie środków pochodzących z PROW	19	81	
10	4.2.1.1	Pomoc w korzystaniu z działania PROW 2014 – 2020 „Tworzenie grup i organizacji producenckich”	19	81	DZP/PC
	4.2.2	Pozyskiwanie środków pochodzących z Unii Europejskiej z innych programów	24	80	
11	4.2.2.1	Pozyskiwanie środków z innych programów operacyjnych	24	80	DZP/PC
	4.2.4	Pozyskiwanie środków z innych instytucji krajowych	37	93	
12	4.2.4.1	Pozyskiwanie środków dla NGOs	37	93	DZP/PC
		RAZEM:	776	850	

5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

W 2016 roku PODR w Szepietowie będzie realizował:

- Zamieszczanie na stronie internetowej PODR w Szepietowie 52 notowań z targowisk województwa podlaskiego celem upowszechnienia informacji rynkowej.

Działanie to polegać będzie na zbieraniu cen podstawowych artykułów rolniczych, takich jak: zboża, ziemniaki, zwierzęta gospodarskie, jaja, warzywa i owoce oraz sporządzaniu z zestawień cenowych z targowisk województwa podlaskiego. Zestawienia przygotowane w poszczególne PZDR, na terenie których znajduje się targowisko, przekazywane będą do Centrali i po opracowaniu tygodniowego zestawienia publikowane na stronie internetowej Ośrodka.

- Zamieszczanie w 11 wydaniach miesięcznika Wiadomości Rolnicze cen targowiskowych z województwa podlaskiego.
- Uczestnictwo w Zintegrowanym Systemie Informacji Rynkowej pod potrzeby sektora rolno-spożywczego przy współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) – przygotowanie 374 raportów tygodniowych.

Z 8 wybranych przez MRiRW targowisk z obszaru woj. podlaskiego zbierane są co tydzień ceny dla wybranych produktów rolnych i zwierząt gospodarskich. Dane są wprowadzane do komputera i wysyłane jako meldunek do Ministerstwa.

- Monitorowanie cen na targowiskach (raporty z targowisk) – 745 raportów.

Informacje rynkowe zbierane są co tygodniowo z 16 targowisk woj. podlaskiego.

- Notowania u kontrahentów wybranych cen detalicznych, cen z młynów i ubojni.

Zbierane są ceny: mąki, masła, mleka, łopatki, schabu, wołowiny, szynki, kielbas, oraz ceny skupu zbóż i ceny mąki. Przygotowanych zostanie 216 raportów przesyłanych do ARR w Olsztynie i Białymstoku.

Tabela 30. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	5.2	MONITORING CEN PRODUKTÓW ROLNYCH I ŚRODKÓW PRODUKCJI	1762	0	
	5.2.2	Monitoring cen środków do produkcji	299	0	
1	5.2.2.1	Notowania cen nawozów mineralnych	8	0	DZE
2	5.2.2.2	Notowania cen nawozów mineralnych – raport miesięczny	112	0	DZE
3	5.2.2.3	Notowania wybranych cen środków do produkcji rolnej	11	0	DZE
4	5.2.2.4	Notowania wybranych cen środków do produkcji rolnej – raport miesięczny	168	0	DZE

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	5.2.4	Monitoring cen targowiskowych produktów rolnych	1223	0	
5	5.2.4.1	Monitoring targowisk w ramach ZSRIR	52	0	DZE
6	5.2.4.2	Monitoring targowisk w ramach ZSRIR – raport z targowiska (tygodniowy)	374	0	DZE
7	5.2.4.3	Monitorowanie cen na targowiskach województwa podlaskiego	52	0	DZE
8	5.2.4.4	Monitorowanie cen na targowiskach województwa podlaskiego – raport z targowiska (tygodniowy)	745	0	DZE
	5.2.3	Inne	240	0	
9	5.2.3.1	Notowania u kontrahenta wybranych cen detalicznych, młyny, ubojnie	24	0	DZE
10	5.2.3.2	Notowania u kontrahenta wybranych cen detalicznych, młyny, ubojnie – raport co 2 tygodnie	216	0	DZE
		RAZEM:	2002	0	

6. Prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

Celem prowadzonych doświadczeń jest ocena plonowania nowych odmian i określenie ich przydatności do warunków glebowo-klimatycznych województwa podlaskiego.

Wyniki doświadczeń prowadzonych w województwie podlaskim różnią się znacznie od innych regionów kraju (niski wskaźnik bonitacji gleb, krótki okres wegetacji, niższe temperatury, późniejszy termin występowania przymrozków wiosennych), dlatego prowadzenie doświadczeń polowych umożliwia prawidłowe rozeznanie wymagań badanych gatunków i odmian w przeciętnych warunkach produkcyjnych.

Doświadczenia są prowadzone we współpracy i pod merytorycznym nadzorem Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej.

W ramach działalności statutowej planowane jest przeprowadzenie 23 doświadczeń Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe (PDO). Tematyka doświadczeń dotyczy oceny plonowania nowych odmian zbóż, kukurydzy, gryki i roślin strączkowych (groch i soja) w warunkach glebowo-klimatycznych woj. podlaskiego. Doświadczenia zlokalizowane będą w gospodarstwach rolników indywidualnych oraz na polu doświadczalnym PODR w Szepietowie.

Wyniki doświadczeń uzyskane przez PODR Szepietowo wraz z wynikami ze Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Krzyżewie i Marianowie stanowią podstawę do ustalenia listy odmian zalecanych (LZO) - najbardziej przydatnych do uprawy w woj. podlaskim. Taka lista jest ustalana corocznie przez Wojewódzki Zespół ds. PDO, który zbiera się w SDOO w Krzyżewie.

Tabela 31. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	6.1	DOŚWIADCZENIA WEDŁUG METOD OKREŚLONYCH REGULAMINEM COBORU	23	0	
1	6.1.1	Jęczmień jary - porównanie plonowania nowych odmian jęczmienia jarego PDO	2	0	SPR/DT
2	6.1.2	Pszenica - porównanie plonowania nowych odmian pszenicy jarej PDO	2	0	SPR/DT
3	6.1.3	Pszenżyto jare - porównanie plonowania nowych odmian pszenżyta jarego PDO	2	0	SPR/DT
4	6.1.4	Owies - porównanie plonowania nowych odmian owsa PDO	2	0	SPR/DT
5	6.1.5	Pszenica ozima - porównanie plonowania nowych odmian pszenicy ozimej PDO	3	0	SPR/DT
6	6.1.6	Jęczmień ozimy - porównanie plonowania nowych odmian jęczmienia ozimego PDO	2	0	SPR/DT
7	6.1.7	Żyto ozime - porównanie plonowania nowych odmian żyta ozimego PDO	2	0	SPR/DT
8	6.1.8	Pszenżyto ozime - porównanie plonowania nowych odmian pszenżyta ozimego PDO	4	0	SPR/DT
9	6.1.12	Kukurydza - porównanie plonowania nowych odmian kukurydzy na ziarno PDO	1	0	SPR/DT
10	6.1.14	Rośliny bobowate - porównanie plonowania nowych odmian soi PDO	1	0	SPR/DT
11	6.1.15	Groch - porównanie plonowania nowych odmian grochu PDO	1	0	SPR/DT
12	6.1.16	Pozostałe - porównanie plonowania nowych odmian gryki PDO	1	0	SPR/DT
RAZEM:			23	0	

7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Od 1 stycznia 2014 r. stosowanie integrowanej ochrony roślin stało się obowiązkiem wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin. Każde gospodarstwo winno spełniać zasady wynikające z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin. Celem popularyzacji integrowanej ochrony roślin jest upowszechnianie wśród rolników wiedzy na temat skuteczności różnych metod ochrony upraw przed chorobami, szkodnikami i chwastami, zgodnych z założeniami integrowanej ochrony roślin oraz zwrócenie uwagi, że wprowadzenie obowiązku stosowania integrowanej ochrony roślin ma w efekcie zmniejszyć zagrożenie wynikające ze stosowania pestycydów dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska. Planowane jest udzielenie 305 porad doradczych z tego zakresu.

W celu szybkiej adaptacji w praktyce rolniczej pozytywnych wyników doświadczeń PDO z odmianami zbóż ozimych i jarych przeprowadzone będą wdrożenia w gospodarstwach rolników indywidualnych. Planuje się przeprowadzić 13 wdrożeń, których technologia oparta będzie na zrównoważonym nawożeniu i ochronie roślin. W trakcie trwających wyjazdów

szkoleniowych pod nazwą Podlaskie Dni Pola, jak również innych lustracji terenowych w całym okresie wegetacyjnym rolnicy mają możliwość ocenić nowe odmiany na podstawie większego łanu. W ten sposób mogą w przyszłym sezonie zastosować konkretne rozwiązania w swoich gospodarstwach.

W pracy doradczej związanej z produkcją zwierzęcą szczególna uwaga zostanie zwrócona na rozwiązywanie problemów technologiczno-organizacyjnych w hodowli i chowie różnych gatunków zwierząt oraz ich żywienia. Zakładamy, że w 2016 roku ważnym elementem naszej pracy doradczej będzie doradztwo z zakresu budownictwa inwentarskiego oraz spełnienia minimalnych wymagań w produkcji zwierzęcej. W chwili obecnej rolnicy planują wiele inwestycji budowlanych ze środków PROW 2014-2020 i będą oczekiwać porad doradczych z tego zakresu.

Poważne wyzwania czekają producentów trzody chlewnej wynikające z wystąpienia ASF na terenie naszego województwa. Muszą oni utrzymać wysoki poziom bioasekuracji swych gospodarstw, aby zapobiec przedostaniu się choroby do stad.

Rolnicy podczas wykonywania swoich obowiązków w gospodarstwie często ulegają wypadkom. Dlatego też wiele uwagi poświęcone będzie tematowi bezpieczeństwa higieny pracy. Doradztwo obejmie także zasady organizacji rynku mleka oraz prowadzenia pasieki. W zakresie produkcji zwierzęcej zostanie udzielonych 363 porady.

Gospodarka wodna i wodno-ściekowa jest jednym z priorytetów we Wspólnocie Europejskiej. Wynika to z ograniczonych zasobów wodnych oraz nieproporcjonalnego, nadmiernego zużycia wody oraz emisji ścieków. Funkcjonująca na obszarach wiejskich produkcja rolnicza zarówno roślinna, jak i zwierzęca, a także zwykła działalność socjalno-bytowa przyczyniają się do powstawania zwiększonej ilości ścieków, nawozów naturalnych i odpadów powodujących zanieczyszczenie wód. W zakresie właściwego korzystania z wód i gospodarowania ściekami udzielone zostaną 64 porady doradcze.

Upowszechniać będziemy przepisy prawne dotyczące gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi. Zaplanowano udzielone 53 porady doradcze na temat postępowania z odpadami w gospodarstwie rolnym.

W zakresie wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii z zastosowaniem mikroinstalacji zaplanowano 13 porad doradczych. Realizując cele zrównoważonego rozwoju, upowszechniać będziemy wykorzystanie źródeł o niewielkiej mocy zwanych energetyką prosumencką. Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w energetyce odnawialnej umożliwi produkcję energii odnawialnej na potrzeby własne gospodarstwa i sprzedaż nadwyżek wyprodukowanej energii do sieci energetycznej.

Użytki zielone stanowią podstawowe źródło wysokowartościowych pasz skarmianych w formie zielonek trawiastych, pastwiskowych, sianokiszonek i siana stosowanych

w żywieniu przeżuwaczy. Podlaskie to zagłębie produkcji mleka i rekordzista w ilości użytków zielonych. Dlatego ważne jest, aby pasze z użytków zielonych zostały odpowiednio zebrane i zakonserwowane. Wspaniałą okazją pogłębienia swojej wiedzy z tego zakresu będzie pokaz pracy maszyn zielonkawych podczas targów Zielona Gala dla grupy około 600 rolników.

Problemem wielu gospodarstw mlecznych jest wysoki poziom brakowania stada. Z myślą o nich przygotowaliśmy pokaz zbiegów zoohigienicznych i zootechnicznych warunkujących zdrowotność bydła mlecznego.

Podlaskie to nie tylko bydło mleczne. W ostatnim okresie powstało wiele gospodarstw specjalizujących się w hodowli królików rasowych. Uczestniczą oni w wystawach regionalnych i krajowych. Dla nich przygotowaliśmy praktyczny pokaz oceny królików oraz zasady ich przygotowania do wystawy.

Ważnym elementem systemu produkcji żywności wysokiej jakości jest identyfikowalność produktu, a co się z tym wiąże właściwe oznakowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami. Edukacja w tym zakresie realizowana będzie poprzez instruktaż - Żywność wysokiej jakości – prawidłowe oznakowanie produktów.

Interesującymi działaniami w upowszechnianiu przyjaznego stylu życia są pokazy organizowane dla grup odbiorców (szczególnie kobiet), dotyczące zdrowego stylu życia, kulinariów, wykorzystania ziół w żywieniu, kosmetyce i leczeniu. W roku 2016 planujemy zorganizować 18 takich pokazów dla co najmniej 180 odbiorców.

Tabela 32. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	7.1	INDYWIDUALNE PORADY DORADCZE	798	798	
	7.1.1	Technologie produkcji roślinnej	305	305	
1	7.1.1.1	Upowszechnianie zasad integrowanej ochrony roślin w gospodarstwie demonstracyjnym	17	17	SPR/PR
2	7.1.1.2	Nowoczesna technologia produkcji roślin zbożowych ze szczególnym uwzględnieniem zasad IOR	111	111	SPR/PR
3	7.1.1.3	Nowoczesna technologia produkcji roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych ze szczególnym uwzględnieniem zasad IOR	39	39	SPR/PR
4	7.1.1.4	Nowoczesna technologia produkcji kukurydzy ze szczególnym uwzględnieniem zasad IOR	106	106	SPR/PR
5	7.1.1.5	Systemy produkcji rolnej i standardy jakościowe w zakresie integrowanej ochrony roślin	16	16	SPR/PR
6	7.1.1.6	Systemy produkcji rolnej i standardy jakościowe w zakresie efektywnych ekonomicznie technologii produkcji roślinnej	16	16	SPR/PR
	7.1.2	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie zwierząt	75	75	
7	7.1.2.1	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie bydła mlecznego	52	52	SPR/PZ

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
8	7.1.2.2	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie bydła mięsnego	12	12	SPR/PZ
9	7.1.2.3	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie trzody chlewnej	3	3	SPR/PZ
10	7.1.2.4	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie drobiu	5	5	SPR/PZ
11	7.1.2.5	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie koni	1	1	SPR/PZ
12	7.1.2.6	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie owiec	1	1	SPR/PZ
13	7.1.2.7	Rozwiązania technologiczno-organizacyjne w hodowli i chowie pozostałych zwierząt	1	1	SPR/PZ
	7.1.3	Zasady prawidłowego żywienia zwierząt	46	46	
14	7.1.3.1	Zasady prawidłowego żywienia bydła mlecznego	23	23	SPR/PZ
15	7.1.3.2	Zasady prawidłowego żywienia bydła mięsnego	12	12	SPR/PZ
16	7.1.3.3	Zasady prawidłowego żywienia trzody chlewnej	4	4	SPR/PZ
17	7.1.3.4	Zasady prawidłowego żywienia drobiu	3	3	SPR/PZ
18	7.1.3.5	Zasady prawidłowego żywienia koni	2	2	SPR/PZ
19	7.1.3.6	Zasady prawidłowego żywienia owiec	2	2	SPR/PZ
	7.1.4	Zoohigiena, bioasekuracja i bezpieczeństwo i higiena pracy	229	229	
20	7.1.4.1	Budowa, modernizacja i rozbudowa budynków inwentarskich dostosowanych do obowiązujących przepisów prawnych i wymogów zoohigienicznych	40	40	SPR/PZ
21	7.1.4.2	Wykorzystanie raportów wynikowych do poprawy statusu zdrowotnego krów oraz wyników produkcyjnych	10	10	SPR/PZ
22	7.1.4.3	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących cielęta	45	45	SPR/PZ
23	7.1.4.4	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw produkujących mleko	58	58	SPR/PZ
24	7.1.4.5	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących trzodę chlewną	6	6	SPR/PZ
25	7.1.4.6	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących żywiec wołowy	20	20	SPR/PZ
26	7.1.4.7	Minimalne wymagania wzajemnej zgodności i BHP dla gospodarstw rolnych utrzymujących brojlery kurze	2	2	SPR/PZ
27	7.1.4.8	Zasady bioasekuracji dotyczące Afrykańskiego Pomoru Świń w gospodarstwach rolnych	7	7	SPR/PZ
28	7.1.4.10	Bioasekuracja w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie	18	18	SPR/PZ
29	7.1.4.11	Bezpieczeństwo i higiena pracy przy chowie i hodowli zwierząt gospodarskich	23	23	SPR/PZ
	7.1.5	Inne z produkcji zwierzęcej	13	13	
30	7.1.5.1	Prowadzenie pasieki amatorskiej i towarowej	5	5	SPR/PZ
31	7.1.5.2	Zasady organizacji rynku mleka – pakiet mleczny	8	8	SPR/PZ
	7.1.6	Ochrona środowiska i energia odnawialna	130	130	
32	7.1.6.1	Gospodarka wodna i wodno-ściekowa	64	64	SPR/OŚ
33	7.1.6.2	Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym	53	53	SPR/OŚ
34	7.1.6.3	Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii z zastosowaniem mikroinstalacji	13	13	SPR/OŚ
	7.3	POKAZY/DEMONSTRACJE	37	980	
35	7.3.1	Nowoczesna technologia zbioru kukurydzy - pokaz	1	100	SPR/PR

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
36	7.3.2	Pokaz pracy maszyn zielonkowych oraz zasady prawidłowego przygotowania pasz z użytków zielonych - pokaz	1	600	SPR/PZ
37	7.3.3	Zabiegi zoohigieniczne i zootechniczne warunkujące zdrowotność stada bydła mlecznego - pokaz	1	10	SPR/PZ
38	7.3.4	Praktyczny pokaz oceny królików oraz zasady ich przygotowania do wystawy – pokaz	2	80	SPR/PZ
41	7.3.5	Żywność wysokiej jakości – prawidłowe oznakowanie produktów - instruktaż	1	10	SPR/OŚ
42	7.3.6	Zdrowy styl życia - pokaz	12	120	DZP/GA
41	7.3.7	Zioła w kuchni i apteczce - pokaz	6	60	DZP/GA
42	7.3.8	Zintegrowana uprawa pszenicy ozimej - demonstracja	2	0	SPR/DT
43	7.3.9	Zintegrowana uprawa pszenżyta ozimego - demonstracja	2	0	SPR/DT
44	7.3.10	Zintegrowana uprawa żyta ozimego - demonstracja	1	0	SPR/DT
45	7.3.11	Zintegrowana uprawa jęczmienia ozimego - demonstracja	1	0	SPR/DT
46	7.3.12	Zintegrowana uprawa pszenicy jarej - demonstracja	2	0	SPR/DT
47	7.3.13	Zintegrowana uprawa jęczmienia jarego - demonstracja	1	0	SPR/DT
48	7.3.14	Zintegrowana uprawa owsa - demonstracja	2	0	SPR/DT
49	7.3.15	Zintegrowana uprawa pszenżyta jarego - demonstracja	1	0	SPR/DT
50	7.3.16	Zintegrowana uprawa rzepaku ozimego - demonstracja	1	0	SPR/DT
	7.4	KONKURSY	15	15	
51	7.4.1	Agroliga 2016 – etap wojewódzki - zgłoszenie kandydata do konkursu	14	14	MDW/IP
52	7.4.2	Konkursu Rolnik Farmer Roku 2016 - zgłoszenie kandydata do konkursu	1	1	MDW/IP
	7.7	POZOSTAŁE	4	0	
53	7.7.1	Promocja odnawialnych źródeł energii podczas imprez targowych i innych - stoisko inf.-prom.	4	0	SPR/OŚ
RAZEM:			854	1793	

8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

Dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze wsi, odpowiednio wypromowane, staje się czynnikiem rozwoju, pozwalającym tworzyć miejsca pracy i źródła dochodu dla mieszkańców. Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego województwa podlaskiego jest jego różnorodność. Zachowanie, ochrona, promowanie tej różnorodności może stać się trwałym elementem rozwoju gospodarczego.

W ramach tej tematyki w 2016 roku planujemy upowszechnianie wiedzy z zakresu produktu regionalnego, tradycyjnego i lokalnego, jego wytwarzania, możliwości sprzedaży i promocji oraz z zakresu funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa wiejskiego poprzez udzielenie 144 indywidualnych i grupowych porad doradczych, zorganizowanie 9 pokazów dla odbiorców grupowych oraz udział w zorganizowaniu i przeprowadzeniu na terenie całego województwa konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo”.

Jednym z istotnych kierunków działalności doradczej planowanych na 2016 r. jest kontynuacja działań mających na celu identyfikację produktów regionalnych, tradycyjnych i lokalnych oraz ułatwienia ich promocji i ochrony zgodnie z możliwościami, jakie daje ustawodawstwo krajowe i unijne. Podejmować będziemy indywidualne działania doradcze mające na celu identyfikację produktów spełniających kryteria wpisu na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planujemy udzielane wsparcia w zakresie opracowania wniosków o wpis na Listę.

Innowacyjnym rozwiązaniem w planowanej pracy doradczej PODR w roku 2016 będzie podjęcie działań zmierzających do budowy Sieci dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w województwie podlaskim, zbudowanego w oparciu o markowy produkt kulinarny. Wśród mieszkańców obszarów wiejskich (laureatów konkursów, gospodarstw agroturystycznych, gospodarstw edukacyjnych, wiosek tematycznych, pensjonatów i obiektów turystyki, restauratorów) będą podejmowane działania doradcze zmierzające do szerszego upowszechnienia informacji dotyczących Sieci. Planowane jest uwzględnienie tej tematyki w doradztwie indywidualnym w tematach:

- Produkty lokalne i regionalne – wytwarzanie, marketing (66 odbiorców)
- Inicjatywy społeczne typu wioski tematyczne, zagrody edukacyjne (10 odbiorców)
- Potrzeby szkoleniowo-doradcze gospodarstw agroturystycznych – ankieta (81 odbiorców).

Porady doradcze z zakresu ekologicznych metod gospodarowania oparte będą na analizie gospodarstwa i celowym doradztwie w zakresie poprawy jakości i efektywności w uprawach: polowych, roślin jagodowych, sadowniczych, warzyw i ziół. Łącznie w tym zakresie zostaną udzielone 72 porady. W związku ze spadkiem pogłowia zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego jaki utrzymuje się ostatnimi laty, istotne znaczenia ma doradztwo technologiczno-organizacyjne w zakresie ekologicznej produkcji zwierzęcej, planuje się 17 porad w tym temacie. Prowadzone działania w efekcie przyczynią się do: zwiększenia stabilności plonów, poprawy jakości płodów rolnych, ograniczenia skażenia środowiska, a w rezultacie do wzrostu efektywności gospodarowania. Promocja i propagowanie idei, wzrost wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego i żywności ekologicznej to cele jakie osiągnięte zostaną poprzez stoiska informacyjno-promocyjne podczas imprez targowych, dożynek i innych. Przeprowadzony zostanie również pokaz nt. ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej.

Tabela 33. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolne

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	8.1	INDYWIDUALNE PORADY DORADCZE	243	243	
1	8.1.1	Poprawa jakości produktów i efektywności ekologicznych upraw polowych	45	45	SPR/OŚ
2	8.1.2	Poprawa jakości i efektywności ekologicznych upraw roślin jagodowych i sadowniczych	15	15	SPR/OŚ
3	8.1.3	Poprawa jakości i efektywności ekologicznych upraw ziół i warzyw	12	12	SPR/OŚ
4	8.1.4	Doradztwo technologiczno-organizacyjne w zakresie ekologicznej produkcji zwierzęcej	17	17	SPR/OŚ
5	8.1.5	Zachowanie i poprawa bioróżnorodności w gospodarstwie	5	5	SPR/OŚ
6	8.1.6	Zgłaszanie produktów regionalnych do rejestracji na Liście Produktów Tradycyjnych (LPT) - instrukcja	5	5	DZP/GA
7	8.1.7	Produkty lokalne i regionalne – wytwarzanie, marketing	66	66	DZP/GA
8	8.1.8	Poprawa stanu estetycznego i sanitarno-higienicznego gospodarstw - ocena, zalecenie	78	78	DZP/GA
	8.2	GRUPOWE PORADY DORADCZE	3	3	
9	8.2.1	Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi w działaniach organizacji i stowarzyszeń wiejskich - instrukcja	3	3	DZP/GA
	8.3	POKAZY/DEMONSTRACJE	10	100	
10	8.3.1	Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej - pokaz	1	10	SPR/OŚ
11	8.3.2	Sezonowe dekoracje domu i zagrody - pokaz	9	90	DZP/GA
	8.4	KONKURSY	13	17	
12	8.4.1	Nasze Kulinarne Dziedzictwo – współdział - konkurs wojewódzki	13	17	DZP/GA
	8.7	POZOSTAŁE	8	3	
13	8.7.1	Promocja rolnictwa ekologicznego podczas imprez targowych, dożynek i innych - stoisko inf. - promocyjne	5	0	SPR/OŚ
14	8.7.2	Opracowywanie wniosków o wpis produktów tradycyjnych na Liście Produktów Tradycyjnych (LPT) - instrukcja	3	3	DZP/GA
		RAZEM:	277	366	

9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Wieś podlaska dysponuje unikalnymi zasobami przestrzennymi, przyrodniczymi, kulturowymi i ludzkimi. Wykorzystując te uwarunkowania, mieszkańcy wsi mają szansę na zwiększenie dochodów poprzez rozwijanie działalności agroturystycznej. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki świadczone będzie poprzez doradztwo organizacyjno-prawne, mające na celu pomoc w utworzeniu nowych gospodarstw agroturystycznych. Skoncentrowane będzie ono głównie na odpowiednim przygotowaniu i wyposażeniu kwater, zagospodarowaniu otoczenia oraz marketingu usług agroturystycznych. Ten sam cel będzie realizowany również poprzez pracę nad podniesieniem standardów świadczonych usług w już

istniejących gospodarstwach agroturystycznych. Istotnym zagadnieniem w pracy PODR będzie popularyzacja idei gospodarstw edukacyjnych oraz popularyzacja inicjatyw społecznych typu wioski tematyczne. Innowacyjna formuła przekazywania praktycznej wiedzy o wsi i rolnictwie może być poszerzeniem oferty tych gospodarstw. Łącznie planujemy udzielić 92 indywidualne i grupowe porady dla 116 odbiorców.

Tabela 34. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	9.1	INDYWIDUALNE PORADY DORADCZE	91	91	
1	9.1.1	Podniesienie standardów świadczonych usług w istniejących gospodarstwach agroturystycznych - ocena, instrukcja	52	52	DZP/GA
2	9.1.2	Tworzenie nowych gospodarstw agroturystycznych - instrukcja	13	13	DZP/GA
3	9.1.3	Tworzenie zagród edukacyjnych - instrukcja	16	16	DZP/GA
4	9.1.4	Inicjatywy społeczne typu wioski tematyczne, zagrody edukacyjne	10	10	DZP/GA
	9.3	POKAZY/DEMONSTRACJE	1	25	
5	9.3.1	Produkt regionalny w ofercie gospodarstwa agroturystycznego - pokaz	1	25	DZP/GA
RAZEM:			92	116	

10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne objęte PROW 2014-2020 rozpoczęło realizować 1124 beneficjentów, a działanie Rolnictwo ekologiczne 564 beneficjentów. 8269 beneficjentów kontynuowało realizację działania Program rolnośrodowiskowy objętego PROW 2007-2013. W ramach tej tematyki zaplanowano 110 porad doradczych polegających na szczegółowej analizie gospodarstw pod kątem możliwości uczestnictwa rolników w działaniach „Program rolno-środowiskowo-klimatyczny” i „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020 oraz 117 porad doradczych polegających na analizie zgodności realizacji programu z Planem rolnośrodowiskowym wraz z oceną efektów realizowanego programu.

W ramach współdziałania w realizacji programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych realizowanych będzie 47 porad doradczych. Porada doradcza obejmowała będzie analizę gospodarstwa pod kątem aktualnego prawodawstwa, a zwłaszcza zgodności realizacji działań zaradczych i prowadzenia dokumentacji wskazanej jako obowiązujące w Programie działań.

W związku z zakończeniem prac nad Planami Zadań Ochronnych (PZO) dla poszczególnych obszarów Natura 2000 zaplanowano 22 porady doradcze rolnikom gospodarującym na tych obszarach. Doradztwo obejmować będzie w głównej mierze dostosowanie do wymogów obligatoryjnych i fakultatywnych wynikających z PZO dla obszaru, na którym prowadzona jest działalność rolnicza.

Tabela 35. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	10.1	INDYWIDUALNE PORADY DORADCZE	296	296	
	10.1.1	Programy rolnośrodowiskowe	227	227	
1	10.1.1.1	PROW 2007-2013 Działanie: Program rolnośrodowiskowy	117	117	SPR/OŚ
2	10.1.1.2	PROW 2014-2020 Działanie: Program rolno-środowiskowo-klimatyczny	70	70	SPR/OŚ
3	10.1.1.3	PROW 2014-2020 Działanie: Rolnictwo ekologiczne	40	40	SPR/OŚ
	10.1.2	OSN	47	47	
4	10.1.2.1	Ochrona wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych	47	47	SPR/OŚ
	10.1.3	NATURA 2000	22	22	
5	10.1.3.1	Wdrażanie planów zadań ochronnych w gospodarstwach na obszarach NATURA 2000	22	22	SPR/OŚ
RAZEM:			296	296	

11. Analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

W 2016 roku będzie kontynuowane monitorowanie i ocena wpływu przebiegu wegetacji na wysokość i jakość plonów głównych roślin uprawnych poprzez ocenę przezimowania zbóż ozimych i rzepaku oraz szacunki plonów zbóż i kukurydzy.

Bardzo ważną kwestią posiadającą wartości edukacyjne i poznawcze jest przygotowywanie analiz – kalkulacji kosztów produkcji rolniczej, związanych z cenami oraz poziomem produkcji produktów rolnych. Na ich podstawie odbiorca, którym w większości przypadków będzie rolnik będzie mógł wnioskować i obserwować pewne trendy i tendencje jakie występują w przypadku danego produktu. Może to pomóc rolnikowi w podjęciu decyzji gospodarczej. W związku z tym zaplanowano opracowanie analizy związanej z produktami rolnymi charakterystycznymi dla obszaru działania PODR w Szepietowie i umieszczenie jej na stronie internetowej.

W poradach doradczych będą realizowane następujące zagadnienia:

- Celowość przejścia na ogólne zasady rozliczania podatku VAT – 149 porad.
- Koszty produkcji z wykorzystaniem programu komputerowego Eurokalk – 98 porad.
- Koszty pośrednie w gospodarstwach rolnych – 114 porad.
- Koszty produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej – 16 porad.

W 2016 roku zaplanowano przeprowadzenie 420 ankiet w gospodarstwach współpracujących z PODR w Szepietowie. Badania są prowadzone w cyklu kwartalnym. Na ich podstawie dokonywana jest przez Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH analiza według 4 kryteriów jakimi są makroregiony, wielkość gospodarstwa, grupy wiekowe kierownika gospodarstwa oraz wykształcenie kierownika gospodarstwa.

PODR w Szepietowie planuje przeprowadzić szkolenia z na temat alternatywnych kierunków produkcji dla osób, które zrezygnowały z chowu trzody chlewnej w wyniku wystąpienia ASF oraz dla gospodarstw z niską produkcją mleka. Aby poznać szczegółowe potrzeby szkoleniowe tych gospodarstw, planujemy wykonać 199 ankiet. Po wykonaniu analizy ankiet zostaną przeprowadzone szkolenia według zapotrzebowania rolników.

Jednym z tematów prowadzonych analiz będzie „Analiza potrzeb szkoleniowych gospodarstw agroturystycznych”. Dane do analizy zostaną zgromadzone poprzez przeprowadzenie ankiet w 81 gospodarstwach agroturystycznych na obszarze całego województwa, zamierzających wprowadzenie zmian w dotychczasowym funkcjonowaniu. Wyniki analizy wskażą dalsze działania szkoleniowe i doradcze, jakie skierujemy do gospodarstw agroturystycznych. Wyniki przeprowadzonej ankietyzacji dostarczą również chętnych do budowania Sieci dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w województwie podlaskim.

W 2016 roku zaplanowano przeprowadzenie 1043 ankiet w zakresie potrzeb doradczych w gospodarstwach rolnych. Opracowane wyniki opublikujemy na stronie internetowej Ośrodka. Posłużą również w planowaniu pracy doradczej w roku 2017.

Tabela 36. Analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania i forma jego realizacji	Planowana ilość zadań	Planowana ilość odbiorców	Nadzór merytoryczny
	11.1	Analizy	27	0	
1	11.1.1	Ocena wpływu przebiegu wegetacji na wysokość i jakość plonów głównych roślin uprawnych: ocena przezimowania zbóż i rzepaku - strona internetowa	1	0	SPR/PR
2	11.1.2	Ocena wpływu przebiegu wegetacji na wysokość i jakość plonów głównych roślin uprawnych: szacunki plonów zbóż - strona internetowa	1	0	SPR/PR
3	11.1.3	Ocena wpływu przebiegu wegetacji na wysokość i jakość plonów głównych roślin uprawnych: szacunki plonów kukurydzy - strona internetowa	1	0	SPR/PR

4	11.1.4	Kalkulacje kosztów produkcji rolniczej - strona internetowa	1	0	DZE
5	11.1.5	Opracowanie kalkulacji kosztów Eurokalk	1	0	DZE
6	11.1.6	Analiza potrzeb doradczych w gospodarstwie rolnym	15	0	MDW
7	11.1.7	Analiza potrzeb szkoleniowych gospodarstw, które zrezygnowały z chowu trzody chlewnej w wyniku wystąpienia Afrykańskiego Pomoru Świń w Polsce	1	0	SPR/PZ
8	11.1.8	Analiza potrzeb szkoleniowych gospodarstw z niską produkcją mleka (małe gospodarstwa)	1	0	SPR/PZ
9	11.1.9	Analiza potrzeb szkoleniowych gospodarstw agroturystycznych	5	0	DZP/GA
	11.2	Porady doradcze	377	377	
10	11.2.1	Celowość przejścia na ogólne zasady rozliczania podatku VAT	149	149	DZE
11	12.2.2	Koszty produkcji z wykorzystaniem programu komputerowego Eurokalk	98	98	DZE
12	11.2.3	Koszty pośrednie w gospodarstwach rolnych	114	114	DZE
13	11.2.4	Koszty produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej	16	16	DZE
	11.3	Pozostałe	1791	1746	
14	11.3.1	Ocena przezimowania zbóż i rzepaku - monitoring	15	0	SPR/PR
15	11.3.2	Szacunki plonów zbóż – monitoring	15	0	SPR/PR
16	11.3.3	Szacunki plonów kukurydzy - monitoring	15	0	SPR/PR
17	11.3.4	Badania koniunktury w rolnictwie – ankieta SGH	420	420	DZE
18	11.3.5	Potrzeby doradcze w gospodarstwie rolnym – ankieta	1043	1043	MDW
19	11.3.6	Potrzeby szkoleniowe gospodarstw, które zrezygnowały z chowu trzody chlewnej w wyniku wystąpienia Afrykańskiego Pomoru Świń w Polsce - ankieta	92	92	SPR/PZ
20	11.3.7	Potrzeby szkoleniowe gospodarstw z niską produkcją mleka (małe gospodarstwa) - ankieta	107	107	SPR/PZ
21	11.3.8	Potrzeby szkoleniowo-doradcze gospodarstw agroturystycznych - ankieta	81	81	DZP/GA
RAZEM:			2192	2121	

2. Zadania odpłatne

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie zgodnie z ustawą o jednostkach doradztwa rolniczego prowadzi odpłatną działalność usługową.

Od 2004 roku uczestniczy w systemie zbierania danych rachunkowych na potrzeby Unii Europejskiej. Co roku zawierana jest umowa z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie na prowadzenie ksiąg rachunkowości w wybranych gospodarstwach rolnych. System zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych funkcjonuje we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Jest to niezastąpione narzędzie zapewniające gromadzenie wyników z gospodarstw rolnych poszczególnych krajów według jednolitego formatu, co zapewnia ich porównywalność. Wyniki pozyskane w trakcie badań pozwalają określić celowość oraz efektywność działań podejmowanych w obszarze WPR. W 2016 roku planowane jest prowadzenie przez doradców 1005 ksiąg rachunkowości rolnej w tym systemie.

W 2016 roku doradcy będą przygotowywać odpłatnie dokumenty rolnikom do działań objętych PROW 2014-2020. Usługowo wypełniać będą wnioski o płatności obszarowe, rolnośrodowiskowe i ekologiczne. Zaplanowano 4384 usług dotyczących płatności obszarowych, 1363 usług związanych z wnioskami o płatności obszarowe, rolnośrodowiskowe i ekologiczne. Sporządzać będą plany na inwestycje w gospodarstwach rolnych, a także wykonywać rozliczenia podatkowe gospodarstw rolnych oraz działalności położonych na obszarach wiejskich.

Główną pozycją wydawniczą w 2016 roku będzie miesięcznik „Wiadomości Rolnicze” (11 wydań w nakładzie 4000 egz.) – czasopismo rolnicze o charakterze informacyjno-poradniczym skierowane do rodzin rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Na łamach miesięcznika planowana jest publikacja tematów związanych ściśle ze specyfiką rolnictwa w województwie podlaskim.

Ponieważ w województwie podlaskim nie ma żadnej placówki zajmującej się doświadczalnictwem rolniczym i brakuje jednostek hodowlanych, możliwość przeprowadzenia doświadczeń na zlecenie instytutów naukowo-badawczych stanowi ważny wkład w możliwości rozwoju i doskonalenia technologii produkcji roślinnej. Prowadzone doświadczenia pomagają sprawdzić prawdziwość tez stawianych przez przedstawicieli nauki, a rolnicy mają możliwość szybkiego przenoszenia pozytywnych rozwiązań do praktyki rolniczej. W ramach działalności odpłatnej planowane jest przeprowadzenie 7 doświadczeń. Tematyka dotyczy w znacznej mierze poprawy efektywności produkcji w gospodarstwach ekologicznych, w tym określenia plonowania i doboru odmian. Sekcja Doświadczalnictwa

Terenowego realizuje również na zlecenie IUNG-PIB Puławy temat związany z możliwością zastosowania różnych form nawozów wapniowych i określeniem ich efektywności.

Tabela 37. Zestawienie ilościowe działalności odpłatnej (art. 4 ust. 4 ustawy o j.d.r)

Lp.	Art. ustawy*	Nazwa zadania	Planowana ilość zadań	Nadzór merytoryczny
		Wypełnianie wniosku o przyznanie płatności		
1	4.4.5	Wypełnianiu wniosku o przyznanie płatności (podstawowy)	4384	SPR/PR
2	4.4.5	Wypełnianiu wniosku o płatności obszarowe, rolnośrodowiskowe i ekologiczne	1363	SPR/OŚ
3	4.4.5	Zmiana/korekta wniosku o płatności obszarowe, rolnośrodowiskowe i ekologiczne	10	SPR/OŚ
		Przygotowanie dokumentów do działań objętych PROW 2007-2013		
		Ułatwianie startu młodym rolnikom		
4	4.4.6	Sporządzenie dokumentów sprawozdawczych bez zamówienia planu rozwoju gospodarstwa w PODR	2	DZE
		Program rolno-środowiskowy (płatności rolno-środowiskowe)		
5	4.4.4d	Program rolno-środowiskowy - przygotowanie planu nawozowego do pakietu rolnictwo zrównoważone	112	SPR/OŚ
6	4.4.4e	Program rolno-środowiskowy - zmiana/uaktualnienie planu działalności rolnośrodowiskowej	13	SPR/OŚ
7	4.4.4e	Program rolno-środowiskowy - wprowadzenie danych do rejestru działalności rolnośrodowiskowej	35	SPR/OŚ
		Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju:		
8	4.4.6	Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - małe projekty - wnioski o przyznanie pomocy (LSR)	5	DZP/PC
9	4.4.6	Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej (LSR) - wniosek o płatność	2	DZP/PC
10	4.4.6	Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw (LSR) - wniosek o płatność	2	DZP/PC
		Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności		
11	4.4.5	Wypełnienie wniosku o płatność	21	SPR/OŚ
12		Przygotowanie dokumentów do działań objętych PROW 2014-2020		
		Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne		
13	4.4.4e	Opracowanie planu działalności rolnośrodowiskowo-klimatycznej	263	SPR/OŚ
14	4.4.4e	Zmiana/uaktualnienie planu działalności rolnośrodowiskowej	13	SPR/OŚ
15	4.4.4d	Przygotowanie planu nawozowego do pakietu rolnictwo zrównoważone	9	SPR/OŚ
16	4.4.4e	Wprowadzenie danych do rejestru działalności rolnośrodowiskowej	5	SPR/OŚ
17	4.4.4b	Sporządzenie ekspertyzy przyrodniczej	20	SPR/OŚ
18	4.4.6	Opracowanie innych dokumentów, nie ujętych w cenniku	4	
		Działanie rolnictwo ekologiczne		
19	4.4.4f	Opracowanie planu działalności ekologicznej	73	SPR/OŚ
20	4.4.4f	Zmiana/uaktualnienie planu działalności ekologicznej	1	SPR/OŚ
21	4.4.4f	Sporządzenie dokumentacji z zakresu rolnictwa ekologicznego	22	SPR/OŚ
		Premie dla młodych rolników		
22	4.4.6	Wniosek o pomoc, plan rozwoju gospodarstwa - roślinna, wniosek o płatność	30	DZE
23	4.4.6	Wniosek o pomoc, plan rozwoju gospodarstwa - roślinna i zwierzęca, wniosek o płatność	82	DZE
24	4.4.6	Zmiany w planie rozwoju gospodarstwa dla dokumentacji przygotowanej poza PODR	4	DZE
25	4.4.6	Prowadzenie rachunkowości rolniczej na potrzeby Premii dla młodych rolników - cykl miesięczny	6	DZE

		Modernizacja gospodarstw rolnych		
26	4.4.6	Przygotowanie dokumentów tj. wniosków o przyznanie pomocy, biznesplan	70	DZE
27	4.4.6	Opracowanie wniosku o płatność	19	DZE
		Przygotowanie dokumentacji z zakresu budownictwa wiejskiego		
28	4.4.4b	Przygotowanie dokumentacji... - przygotowanie informacji o przedsięwzięciu na potrzeby decyzji środowiskowej	3	SPR/PZ
		Plan inwestycji:		
30	4.4.4a	Plan inwestycji - opracowanie planu inwestycji	50	DZE
		Prowadzenie rachunkowości FADN		
31	4.4.1a	Prowadzenie rachunkowości FADN	1005	DZE
		Rozliczanie podatków		
32	4.4.1a	Rozliczanie podatku VAT w gospodarstwie - w cyklu miesięcznym	360	DZE
33	4.4.1a	Rozliczanie podatku VAT w gospodarstwie - w cyklu kwartalnym	25	DZE
34	4.4.1a	Pozostałe podatki	20	DZE
		Prowadzenie w gospodarstwach rolnych położonych na OSN dokumentacji określonej w programie działań		
35	4.4.4d	Plan nawozowy z bilansem azotu - produkcja roślinna	4	SPR/OŚ
36	4.4.4d	Plan nawozowy z bilansem azotu - produkcja roślinna i zwierzęca	9	SPR/OŚ
37	4.4.4d	Sporządzenie planu przechowalnictwa nawozów naturalnych	10	SPR/OŚ
38	4.4.5	Wprowadzanie danych do rejestru zabiegów agrotechnicznych	14	SPR/OŚ
		Inne usługi płatne		
39	4.4.5	Wniosek o przyznanie dopłaty o charakterze pomocy <i>de minimis</i>	95	SPR/PR
40	4.4.4c	Atestacja opryskiwaczy polowych	50	SPR/PR
		Szkolenia i kursy komercyjne		
41	4.4.1d	Kurs dla operatorów kombajnów zbożowych i innych maszyn samojezdnych	1	MDW
42	4.4.1d	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin	44	MDW
43	4.4.1d	Szkolenie w zakresie integrowanej produkcji roślin	1	MDW
		Prowadzenie doświadczeń polowych		
44	4.4.4.b	Ocena odmian pszenżyta ozimego uprawianego w warunkach gospodarstw ekologicznych	1	SPR/DT
45	4.4.4.b	Ocena odmian pszenicy ozimego uprawianego w warunkach gospodarstw ekologicznych	1	SPR/DT
46	4.4.4.b	Ocena odmian pszenicy jarej uprawianego w warunkach gospodarstw ekologicznych	1	SPR/DT
47	4.4.4.b	Ocena plonowania seradeli uprawianej jako wsiewka w pszenżyto jare i ozime zbierane w różnych terminach w ekologicznym systemie gospodarowania	1	SPR/DT
48	4.4.4.b	Ocena plonowania mieszanek grochu z pszenżytem jarym uprawianych na nasiona na glebach lekkich w ekologicznym systemie gospodarowania	1	SPR/DT
49	4.4.4.b	Porównanie działania wybranych rodzajów wapna naw. na tle zróżnicowanego nawożenia azotem na plon z uwzględnieniem czynnika środowiskowego (żyto)	1	SPR/DT
50	4.4.4.b	Plonowanie rodów ziemniaka holenderskiego	1	SPR/DT
		Prowadzenie działalności wydawniczej, poligraficznej, laboratoryjnej, hotelarskiej i gastronomicznej		
51	4.4.1d	Wiadomości Rolnicze – 11 numerów w nakładzie ~4000 egz. miesięcznie - prenumerata	44000	MDW
52	4.4.1d	Prowadzenie działalności hotelarsko-gastronomicznej - usług	7800	DAG
		Prowadzenie gospodarki pasiecznej		
53	4.4.1e	Prowadzenie gospodarki pasiecznej – sprzedaż miodu (kg)	600	SPR/PZ
		Udostępnianie pomieszczeń i innych składników majątkowych		
54	4.4.2	Udostępnianie pomieszczeń i innych składników majątkowych	100	DAG

		Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego		
55	4.4.3	Wiosenne Targi Ogrodnicze i Targi Pszczelarskie	1	DAG
56	4.4.3	Podlaskie Targi Budownictwa Wiejskiego, Zielona Gala	2	DAG
57	4.4.3	Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych i Dni z Doradztwem Rolniczym	1	DAG
58	4.4.3	Podlaski Dzień Kukurydzy,	1	DAG
59	4.4.3	Targi Ogrodnicze „Jesień w sadzie i ogrodzie”, Targi Leśne "Las i My"	2	DAG

* Ustawa z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa Rolniczego

Tabela 38. Inne nie ujęte ustawą o j.d.r. (art. 4 ust. 4 ustawy)

Lp.	Nazwa zadania	Planowana ilość zadań	Nadzór merytoryczny
1	Sprzedaż c.o. – ilość transakcji	672	DAG
2	Sprzedaż produkcji roślinnej (dt)	550	DAG

VI. Projekty

Funkcjonowanie i działania Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w roku 2016

Zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.) w sprawie wykonywania zadań, o których mowa art. 55 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 349), w celu wsparcia funkcjonowania KSOW na lata 2014-2020, w województwie podlaskim powstało biuro Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).

Działa ono przy Podlaskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Głównym celem jest wspieranie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich.

Cele szczegółowe SIR to:

1. Ułatwianie tworzenia i funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi wdrażanie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
3. Pomoc w tworzeniu grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz pomoc w opracowaniu projektów przez grupy operacyjne i partnerstwa na rzecz innowacji.

Funkcjonowanie biura Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) będzie istotnym działaniem PODR w Szepietowie. Sieć SIR podejmie współpracę z ośrodkami naukowo-akademickimi, firmami produkcyjnymi pracującymi na rzecz rolnictwa, rolnikami i innymi podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. SIR będzie miała na celu także upowszechnianie innowacyjnej wiedzy i wspieranie dobrych przemian w gospodarstwach rolnych. Ważnym aspektem pracy SIR będzie wsparcie procesu tworzenia grup operacyjnych, które poprzez uczestnictwo w działaniu PROW 2014-2020 pn. „Współpraca” będą dążyć do rozwiązania zidentyfikowanych problemów i barier w otoczeniu rolnictwa.

Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich jest operatorem Działania 2 i Działania 5 w ramach planu działania KSOW na lata 2014-2020, na który składają się dwuletnie plany operacyjne. Do planów operacyjnych będą zgłaszane konkretne projekty w formie naborów zamkniętych.

Działanie 2, czyli inicjatywy na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich, mogą być realizowane w szczególności poprzez: działania informacyjno-aktywizujące, konferencje, szkolenia, warsztaty, seminaria, spotkania, akcje promocyjne, targi, wystawy, stoiska promocyjne, wyjazdy szkoleniowe, publikacje oraz ulotki i broszury informacyjne itp.

Działanie 5 będzie dotyczyło poszukiwania partnerów KSOW do współpracy w ramach działania: „Współpraca” PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwiania tej współpracy. Operacje mogą być realizowane poprzez: szkolenia, warsztaty, seminaria, konferencje, spotkania informacyjno-aktywizujące, wyjazdy studyjne i szkoleniowe, stoiska promocyjne, wystawy, pokazy, targi, publikacje, broszury, ulotki, filmy mające na celu wsparcie w zakresie poszerzania wiedzy i umiejętności w zakresie przygotowywania i realizacji projektów współpracy na obszarach wiejskich oraz promocji i upowszechniania wyników realizacji tych projektów.

VII. Doskonalenie kadry doradczej

W celu zapewnienia profesjonalnego poziomu świadczonych usług przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie doradcy wezmą udział w szkoleniach organizowanych wewnętrznie oraz przez podmioty zewnętrzne. Podnoszenie kwalifikacji prowadzone będzie w formie warsztatów, seminariów, wyjazdów studyjnych, szkoleń stacjonarnych oraz internetowych.

Doradcy Podlaskiego Ośrodka Rolniczego w Szepietowie wezmą udział w szkoleniach organizowanych przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz organizowanych wewnętrznie przez działy merytoryczne PODR w Szepietowie.

Tabela 39. Szkolenia kadry doradczej organizowane wewnętrznie

Lp.	Zadanie/temat	Forma	Planowana liczba uczestników	Komórka odpowiedzialna
1	Zasady przyznawania płatności w ramach wsparcia bezpośredniego	Wykład	80	SPR/PR
2	Zmiany w realizacji działania Program rolnośrodowiskowy w ramach PROW 2007-2013 i działania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach PROW 2014-2020	Wykład	40	SPR/OŚ
3	Zmiany w realizacji działania Rolnictwo ekologiczne	Wykład	40	SPR/OŚ
4	Charakterystyka typów gleb w aspekcie wyboru stanowisk pod doświadczenia rolnicze	Wykład	6	SPR/DT
5	Restrukturyzacja małych gospodarstw	Wykład	50	DZE
6	Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	Wykład	50	DZE
7	Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000	Wykład	50	DZE
8	Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN	Wykład	50	DZE
RAZEM			366	

Tabela 40. Szkolenia kadry doradczej organizowane przez podmioty zewnętrzne

Lp.	Bloki tematyczne	Planowana liczba uczestników
1	Systemy produkcji rolnej	100
2	Rozwój obszarów wiejskich	149 (w tym 88 e-learning)
3	Rolnictwo ekologiczne i programy rolnośrodowiskowe	51
4	Ekonomika i organizacja produkcji rolnej	16
5	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	14
6	Inne	13
RAZEM		343

VIII. Kalendarz imprez targowo-wystawienniczych w 2016 roku

Nazwa	Organizator/ współorganizator	Termin
Wiosenne Targi Ogrodnicze i Targi Pszczelarskie	Organizator	16-17 IV
Zielona Gala, Podlaskie Targi Budownictwa Wiejskiego	Organizator	28-29 V
XXIII Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych i Dni z Doradztwem Rolniczym	Współorganizator	25-26 VI
Podlaski Dzień Kukurydzy	Organizator	11 IX
Targi Ogrodnicze „Jesień w sadzie i ogrodzie” i Targi Leśne „Las i My”	Współorganizator	10-11 X

Objaśnienia zastosowanych skrótów

Skróty nazw działów/sekcji na podstawie Rzeczowego Wykazu Akt, w celu ułatwienia identyfikacji zadań nadzorowanych przez poszczególne komórki organizacyjne Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie (PODR):

SPR – Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa

SPR/PR – Sekcja Produkcji Roślinnej

SPR/PZ – Sekcja Produkcji Zwierzęcej

SPR/DT – Sekcja Doświadczalnictwa Terenowego

SPR/OŚ – Sekcja Ekologii i Ochrony Środowiska

DZE – Dział Ekonomiki

DZP – Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki

DZP/PP – Sekcja Programów i Projektów

DZP/GA – Sekcja Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki

MDW – Sekcja Metodyki Doradztwa i Szkoleń

MDW/IP – Sekcja Wydawnictw i Promocji

DAG – Dział Administracyjno-Gospodarczy